

**Nota van Beantwoording behorende bij de provinciale milieuverordening
Zuid-Holland 2021**

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding en verantwoording	3
Hoofdstuk 2	Beantwoording zienswijzen	6
2.1	Bestuurlijk	6
2.1.1	Zienswijze van de gemeente Krimpenerwaard	6
2.1.2	Zienswijze van gemeente Rotterdam	10
2.2.1	Zienswijze van Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard	12
2.2.2	Zienswijze van Waterschap Hollandse Delta	15
2.2.3	Zienswijze van Waterschap Rivierenland	16
2.2.4	Zienswijze van Hoogheemraadschap van Rijnland	19
2.2.5	Zienswijze van Hoogheemraadschap van Delfland	20
2.2.6	Zienswijze van Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden	20
2.2.7	Zienswijze van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	21
2.3.1	Zienswijze van Oasen	22
2.3.2	Zienswijze van Dunea	27
2.3.3	Zienswijze van Evides	35
2.4.1	Zienswijze van de Omgevingsdienst Haaglanden	39
2.5.1	Zienswijze van LTO Noord	46
2.6.1	Advies Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit	47
Hoofdstuk 3:	Nota van Wijzigingen	50

Hoofdstuk 1 Inleiding en verantwoording

Inleiding

De voorliggende verordening, de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland 2021 (verder *Pmv2021*), bevat, ter uitvoering van de Wet milieubeheer, regels voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in bij *Pmv2021* aangewezen gebieden (grondwaterbeschermingsgebieden). De *Pmv2021* vervangt de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland (*Pmv*). De regels voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning vormen het achtergebleven deel van de *Pmv*. De regels voor de overige onderwerpen van de *Pmv* zijn reeds overgeheveld naar de Omgevingsverordening Zuid-Holland, zoals deze op 1 april 2019 in werking is getreden.

In de Omgevingsverordening Zuid-Holland zijn alleen de beleidsarme onderdelen van de *Pmv* opgegaan. Beleidsarm zijn de met de *Pmv2021* te stellen regels voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning niet.

Met de *Pmv2021* wordt ten dele uitvoering gegeven aan [Richtlijn 2000/60/EG](#) of te wel de *Kaderrichtlijn water*¹ en [Richtlijn 2006/118/EG](#) of te wel de *Grondwaterrichtlijn*². De Kaderrichtlijn water en de Grondwaterrichtlijn stellen eisen aan de kwaliteit van grondwater. De eisen hebben onder meer betrekking op grondwaterlichamen met een waterwinlocatie.

Met de *Pmv2021* wordt ter uitvoering van de Kaderrichtlijn water een nieuw gebiedsbeschermingsregime geïntroduceerd: gebieden voor aanvullende strategische voorraden (ASV). Gebieden voor aanvullende strategische voorraden zijn (delen van) grondwaterlichamen bestemd voor toekomstige drinkwaterwinning.

Naleving van de kwaliteitseisen van grondwater gebruikt voor de waterwinning moet worden verwezenlijkt via het regionaal waterplan.³ Het regionaal waterplan is onderdeel van de [Omgevingsvisie Zuid-Holland 2019](#). Het regionaal waterplan bevat een omschrijving van de gewenste bescherming van grondwaterlichamen en van de daarbij horende termijnen.⁴ Deze bescherming vindt daadwerkelijk plaats via vooral de *Pmv2021*.⁵

Ten slotte behoeven de regels voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning dringend actualisatie. Deze zijn door vele wijzigingen in de Europese en landelijke regelgeving op verschillende punten niet meer up-to-date. Ook vanwege allerlei ontwikkelingen op het gebied van techniek en grondgebruik is die actualisatie noodzakelijk.

Zoals bekend, zullen grote delen van de Wet milieubeheer worden ondergebracht in de Omgevingswet. Dit geldt ook voor de verplichting voor provinciale staten regels te stellen voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in bij de verordening aangewezen gebieden. Deze regels zullen worden ondergebracht in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (*ZHOv*).

Op dit moment is de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2022 voorzien. Dit betekent dat op dat moment ook de *ZHOv* in werking zal treden.

Onduidelijk is of de Omgevingswet daadwerkelijk op dat voorziene tijdstip in werking zal treden. Verder uitstel is niet uitgesloten.

Omdat herziening van de regels voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning dringend geboden is en snelle inwerkingtreding van de Omgevingswet op dit

¹ [Richtlijn 2000/60/EG](#); *PbEG* 2000, L 327/1.

² [Richtlijn 2006/118/EG](#); *PbEU* 2006, L 372/19.

³ Artikel 12, eerste lid, Bkwm.

⁴ Artikel 4.4, tweede lid, onder b, Waterwet.

⁵ Omgevingsvisie Zuid-Holland 2019, p. 120.

moment niet vaststaat is besloten een ontwerp van de Pmv2021 voor instemming aan uw Staten voor te leggen. Mocht de Omgevingswet op 1 januari 2022 in werking treden, dan zal door ons expliciet worden overwogen om de Pmv2021 niet meer in werking te laten treden en ons te richten op de verdere vormgeving en afwerking van de regels voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in de ZHOv. Ingeval van verder uitstel van de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet, zal snelle inwerkingtreding van de Pmv2021 worden voorgestaan.

Procedure

De Pmv 2021 is in nauwe samenspraak met de Omgevingsdienst Haaglanden tot stand gekomen. Deze dienst is belast met de uitvoering van de regels voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.

Op een voorontwerp van de Pmv2021 is eind 2019 een niet-verplichte digitale inspraakprocedure toegepast. Daarbij is een ieder in de gelegenheid gesteld opmerkingen over het ontwerp te maken.

Op 13 oktober 2020 hebben gedeputeerde staten van Zuid-Holland het ontwerp van de Pmv2021 vastgesteld, verder te noemen *het ontwerp*. Met toepassing van de Wet milieubeheer is op dit ontwerp daarna afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast (openbare voorbereidingsprocedure). In verband daarmee heeft het ontwerp van 11 december 2020 tot 4 februari 2021 ter inzage gelegen bij het “loket” van het provinciehuis. Daaraan voorafgaand is van het ontwerp kennis gegeven:

- in het [provinciaal blad](#)⁶;
- op de provinciale website in “het loket” onder bekendmakingen.

In het kader van de openbare voorbereidingsprocedure is een ieder in de gelegenheid gesteld voor 4 februari 2021 zienswijzen over het ontwerp in te dienen.

Een schriftelijk en elektronisch bericht van de ter inzagelegging en de mogelijkheid van inspraak is gezonden aan Rijkswaterstaat, de veiligheidsregio’s, de vijf buurprovincies, Zuid-Hollandse gemeenten, de waterschappen waarvan het distributiegebied is gelegen in Zuid-Holland, de Omgevingsdienst Haaglanden, en de overige omgevingsdiensten.

Een elektronische bericht met dezelfde strekking is gezonden aan de Inspectie Leefomgeving en Transport, het Interprovinciaal Overleg, de Rotterdamse haven en de drinkwaterbedrijven. Ook is dit bericht gezonden aan de VNO-NCW, de Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI), Bouwend Nederland, Deltalinqs en LTO Noord. Ten slotte hebben ook de Faunabeheereenheid Zuid-Holland, de Zuid-Hollandse milieufederatie dit bericht ontvangen. Ten slotte is met toepassing van de Wet milieubeheer het ontwerp voor advies aangeboden aan de Voorzitter van de Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit.

Door een aantal partijen zijn zienswijzen ingediend. Het gaat om de gemeente Krimpenerwaard en Rotterdam. Daarnaast zijn zienswijzen ingediend door het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard, het Waterschap Hollandse Delta, het Waterschap Rivierenland, het Hoogheemraadschap van Rijnland, het Hoogheemraadschap van Delfland, het Hoogheemraadschap van Stichtse Rijnlanden, en het Waterschap van Amstel, Gooi en Vecht. Ook zijn zienswijzen ingediend door de drinkwaterbedrijven, Oasen, Dunea en Evides en door de Omgevingsdienst Haaglanden. Ten slotte heeft LTO Noord een zienswijze ingediend.

Verder hebben wij op 4 mei een advies ontvangen van de Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit.

---

⁶ Provinciaal blad 2020, 9308.

Gewezen wordt op het ontwerprapport "[Bron van bescherming](#)" van de Randstedelijke Rekenkamer van 2 juni 2021. Dit rapport betreft een onderzoek naar de rol van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland bij de bescherming van drinkwaterbronnen.

De Pmv2021 zal na vaststelling door Provinciale Staten worden gepubliceerd in het Provinciaal blad en via die wijze ook worden bekendgemaakt. Ook zal de Pvm2021 worden geplaatst op de provinciale website. Voorts zullen wij overeenkomstig de inspraakverordening Zuid-Holland degenen die in het kader van de inspraak hebben gereageerd op het ontwerp, een exemplaar van deze verordening alsmede van de Nota van Beantwoording toezenden. Ten slotte zullen wij de Pmv2021 en de Nota van Beantwoording toezenden aan gemeenten waarin grondwaterbeschermingsgebieden gelegen zijn en de drinkwaterbedrijven.

In deze Nota van Beantwoording is gekozen voor de volgende systematiek.

- a. De zienswijzen en de overige opmerkingen over het ontwerp zijn kort samengevat. De volledige reactie staat in een bijlage bij deze Nota van Beantwoording.
- b. Op elk onderdeel van de diverse opmerkingen is een reactie gegeven. Verder is aangegeven of het betreffende onderdeel van de reactie tot een wijziging van het ontwerp en de daarbij horende toelichting heeft geleid dan wel voor een andere actie.
- c. In de bij deze Nota van Beantwoording behorende Nota van Wijzigingen (hoofdstuk 3) zijn de wijzigingen ten opzichte van het ontwerp van de Pmv2021 samengevat.

Hoofdstuk 2 Beantwoording zienswijzen

2.1 Bestuurlijk

2.1.1 Zienswijze van de gemeente Krimpenerwaard

Verzonden op 1 februari 2021
<p>Samenvatting van de zienswijze van de gemeente Krimpenerwaard</p> <p><i>A: Over de digitale consulatie gehouden eind 2019</i></p> <p>A1 Op het ontwerp van de informele consulatie welke eind 2019 is gehouden zijn door de gemeente opmerkingen gemaakt. Deze hebben niet geleid tot aanpassingen van het ontwerp.</p> <p>A2 In de toelichting is aangegeven dat overleg met betrokkenen heeft plaatsgevonden. Dit overleg heeft met de gemeente Krimpenerwaard niet plaatsgevonden.</p> <p>A3 Een reactie op de opmerkingen is door de gemeente niet ontvangen.</p> <p><i>B: Over het ontwerp: procesmatig</i></p> <p>B1 Geïnformeerd wordt naar de inspraak voor betrokken inwoners en bedrijven.</p> <p><i>C. Over het ontwerp: inhoudelijk</i></p> <p>C1 De oorsprong van de aanwijzing van de betreffende gebieden voor aanvullende strategische voorraden dateert uit 2014. De ontwikkelingen op het gebied van energie en bodemdaling noodzaken tot heroverweging.</p> <p>C2 De onderbouwing van de betreffende gebieden voor aanvullende strategische voorraden is onduidelijk.</p> <p>C3 Indien toch tot aanwijzing van een gebied voor aanvullende strategische voorraden binnen de gemeente wordt overgegaan, dan dient het gebied minder omvangrijk te zijn. Daartoe is door de gemeente een suggestie gedaan.</p> <p>C4 Het gebied in de gemeente dat wordt aangewezen voor aanvullende strategische voorraden is substantieel en vormt een ernstige beperking van de gemeentelijke opgave voor de Regionale Energie Strategie. Ook anderszins kan dit de ontwikkeling en vitaliteit van de Krimpenerwaard beperken zo niet onmogelijk te maken. Te denken valt aan de doelstellingen voor woningen en de omgevingsvisie. Ook de mogelijkheden voor toekomstbestendige landbouw op de lange termijn worden ingeperkt.</p> <p>C5 De aanwijzing kunnen de kosten voor bouw en aanleg voor de gemeente en haar inwoners verhogen.</p> <p>C6 De aanwijzing belemmert de ambitie zelfvoorzienend te worden op het gebied van energie.</p>

C7 De aanleg van bodemenergiesystemen op beperkte diepte moeten onder voorwaarden mogelijk blijven in een gebied voor aanvullende strategische voorraden.

C8 Het verbod dat reeds aanwezige bodemenergiesystemen per 2034 niet meer zijn toegestaan is onnodig en vormt een verspilling van reeds gedane investeringen.

C9 Een milieustraat is aanwezig in Bergambacht, gelegen in de huidige boringsvrije zone. Gewenst wordt een verheldering van de toelichting op dit punt met het oog op eventuele toekomstige wijzigingen van de ‘grondwaterstatus’ van het betreffende gebied.

Beantwoording van de zienswijze van de gemeente Krimpenerwaard

Het is, alvorens in te gaan op de zienswijzen van de gemeente Krimpenerwaard, zinvol eerst in te gaan op de voorafgaande procedure.

In het provinciaal Waterplan 2010-2015 is, ter uitvoering van de Kaderrichtlijn Water, voor het eerst melding gemaakt van het voornemen gebieden voor aanvullende strategische voorraden, aan te wijzen. Een indicatieve aanwijzing van deze gebieden, toen genoemd strategische zoetwatervoorraden, heeft plaatsgevonden in de Visie Ruimte en Mobiliteit.⁷ Aan deze aanwijzing is het nodige overleg met betrokken gemeenten en waterschappen vooraf gegaan. Ook is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht [toegepast](#) op de totstandkoming van de Visie Ruimte en Mobiliteit.

De Visie Ruimte en Mobiliteit is opgegaan in de Omgevingsvisie provincie Zuid-Holland. Ook op de totstandkoming van deze visie is [de openbare voorbereidingsprocedure](#) toegepast.

In de Omgevingsvisie Zuid-Holland 2019 zijn eveneens gebieden voor aanvullende strategische voorraden aangewezen. Ook daarop is voornoemde inspraakprocedure toegepast.

De aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden heeft daadwerkelijk plaats te vinden in de Pmv2021 en in de ZHOv. De ZHOv zal komen te berusten op de Omgevingswet.

Op een voorontwerp van de Pmv2021 is een niet-verplichte digitale consultatie vooraf gegaan. In dit voorontwerp waren voornoemde gebieden reeds aangewezen. In het kader van deze digitale consultatie is een ieder in de gelegenheid gesteld opmerkingen over het ontwerp te maken.

Op de totstandkoming van de Pmv2021 is eveneens afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast. In het kader daarvan is een aantal belanghebbende organisaties, zoals de Zuid-Hollandse gemeenten, specifiek gewezen op deze procedure en op de mogelijkheid van inspraak.

In overleg met onder meer drinkwaterbedrijven, gemeenten en waterschappen is in de afgelopen jaren nog eens gekeken naar de voorgenomen gebiedsaanwijzing. Gekeken is naar de gebieden waar waterwinning daadwerkelijk (feitelijk en logistiek) mogelijk is. Ook is specifiek rekening gehouden met de op dat moment bekende voornemens van uitbreiding van woonkernen. Ook is met die aanpassing aangesloten op reeds aangewezen grondwaterbeschermingsgebieden.

Over de aanpassingen is overleg geweest tussen medewerkers van de gemeente en de provincie (zie ook onder 2.1.1, C2, op de zienswijze van Krimpenerwaard).

A1. De digitale consultatie betrof een ‘informele’ consultatie. Naar de diverse opmerkingen, zoals van Krimpenerwaard, is gekeken. De opmerkingen gaven geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp. Zoals gezegd, is met de gemeente Krimpenerwaard over de aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden een aantal malen contact geweest.

⁷ Zie de kaart op pagina 79: zoetwatervoorziening en bodemdaling van de Visie Ruimte en Mobiliteit (geconsolideerde versie).

A2 en A3 Zie de inleiding op onze reactie op de zienswijze van Krimpenerwaard. In deze Nota van Beantwoording is op de opmerkingen van de gemeente meer specifiek ingegaan.

B1 De inspraak heeft, zoals gezegd, op de gebruikelijke wijze plaatsgevonden: door toepassing van de openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht). In het kader daarvan is een aantal belanghebbende organisaties specifiek gewezen op deze procedure en de mogelijkheid van inspraak. Verder wordt verwezen naar hetgeen in de inleiding op onze reactie op de zienswijze van Krimpenerwaard is opgemerkt.

C1 De provinciale verplichting tot aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden strekt ter uitvoering van de Kaderrichtlijn water en de Waterwet. Dat is ook met zoveel woorden aangegeven in de toelichting op het ontwerp van de Pmv2021.

Op bestuursorganen van Krimpenerwaard en Zuid-Holland rust de wettelijke plicht (Drinkwaterwet) zorg te dragen voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Ook hebben deze bestuursorganen bij de uitoefening van een bevoegdheid en de toepassing van een wettelijk voorschrift de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening aan te merken als een dwingende reden van groot openbaar belang. Dit wettelijk belang heeft dus ook voor Krimpenerwaard zwaarder te wegen dan bodemdaling en energie.

Onder de reactie op C2 van de zienswijze van Krimpenerwaard, wordt meer inhoudelijk ingegaan op de onderbouwing van de gebiedsaanwijzing en de omvang van de aangewezen gebieden.

Met betrekking tot de opmerkingen van de Krimpenerwaard over energie en bodemdaling wordt ter aanvulling het volgende opgemerkt.

De regels die verbonden zijn aan de aanwijzing van een gebied voor aanvullende strategische voorraden hebben voornamelijk betrekking op het voorkomen van de aantasting van de ondoorlatende eigenschappen van de bodem. Een bodemenergiesysteem vormt vrijwel altijd een inherente aantasting van de slecht-doorlatendheid van een bodemlaag. De systemen leveren een verhoogd risico op van lekkage en dus van een verontreiniging van grondwater.

De aanwijzing van het gebied voor aanvullende strategische voorraden is niet van invloed op bodemdaling. Dat kan anders zijn wanneer dit gebied daadwerkelijk zal worden gebruikt voor het onttrekken van grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening. In dat geval gelden de nodige procedurele waarborgen.

- a. Het grondwaterlichaam dat wordt gebruikt voor de onttrekking van voor menselijke consumptie bestemd water van waaruit dagelijks meer dan 10 m³ wordt onttrokken dan wel bedoeld voor meer dan 50 personen, moet worden opgenomen in het regionaal waterprogramma.⁸ Voor de totstandkoming van dit regionaal waterprogramma (met de Omgevingswet: regionaal waterplan) geldt een procedure met inspraak.
- b. Voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening is een vergunning vereist.⁹ Op de verlening van die vergunning is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.¹⁰
- c. Met het oog op de vaststelling van een regionaal waterprogramma cq. verlening van een onttrekkingsvergunning moet voor de onttrekking van grondwater in een hoeveelheid van meer dan 10 miljoen een milieueffectrapport worden opgesteld.¹¹ Daarnaast moet voor het

⁸ Artikel 4.12, eerste lid, onder b, Waterbesluit.

⁹ Artikel 6.4 Waterwet.

¹⁰ Artikel 6.16, eerste lid, Waterwet.

¹¹ Artikel 7.2, eerste lid, onder a, Wet milieubeheer jo. 2, eerste lid, jo. bijlage, onderdeel C, onder C 15.1, Besluit milieueffectrapportage.

onttrekken van grondwater in een hoeveelheid van 1,5 miljoen m³ of meer door het bevoegd gezag worden nagegaan of een milieueffectrapport vanwege belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu moet worden gemaakt.¹² In het kader van een milieueffectrapport moet naar de diverse gevolgen voor het milieu, zoals bodemdaling, worden gekeken.

- d. Het betreffende gebied waarin de onttrekking zal plaatsvinden moet worden aangewezen als waterwingebied. Een wijziging van de provinciale regelgeving voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning is daarvoor vereist. Op een dergelijke wijziging is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en dus inspraak van toepassing.

C2 Voor de procesmatige aspecten van de aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden wordt verwezen naar de inleiding op onze reactie op de zienswijze van Krimpenerwaard. Daarnaast merken wij, in aanvulling daarop, op dat de gebieden voor aanvullende strategische voorraden zijn aangewezen op basis van een inventarisatie van de voorraden beschikbare zoet grondwater in Zuid-Holland. Deze voorraden zijn beperkt. In het kader van de totstandkoming van de Pmv2021 is naar die indicatieve aanwijzing in overleg met betrokken drinkwaterbedrijven, gemeenten en waterschappen nog eens meer specifiek gekeken en is gekomen tot een ten opzichte van de indicatieve aanwijzing verdere uitwerking van de aanwijzing, hetgeen in de praktijk een verkleining behelst.

Uiteraard moet het grondwater kwalitatief en kwantitatief geschikt zijn voor waterwinning. Gekeken is ook naar de omgeving waar toekomstige waterwinning eventueel zal plaatsvinden, zowel wat betreft de logistieke aspecten van eventuele waterwinning en van de mogelijkheden van bescherming. Ook is rekening gehouden met de (op dat moment) voorgenomen uitbreiding van het bebouwde gebied. De gebiedsbegrenzing is afgestemd op reeds aanwezige wegen en watergangen. Het gebied voor aanvullende strategische voorraden sluit ten slotte aan op de naastgelegen boringsvrije zone te Bergambacht.

C3 Zie C2. Voor (een verdere) verkleining van de aanwijzing van het gebied voor aanvullende strategische voorraden zien wij geen aanleiding. Daardoor worden de mogelijkheden van het gebied voor toekomstige drinkwaterwinning ons inziens te zeer aangetast. De voorraden aan zoetwater in Zuid-Holland zijn, zoals gezegd, beperkt.

C4 Zie voor de reactie op de gestelde beperking van de opgave voor de Regionale Energie Strategie: onze reactie op zienswijze C1 van de gemeente Krimpenerwaard.

De aanwijzing van het gebied voor aanvullende strategische voorraden heeft in directe zin geen gevolgen voor de mogelijkheden van woningbouw en landbouw. Meer in zijn algemeenheid: de beperkingen voortvloeiend uit de aanwijzing van een gebied voor strategische voorraden zijn over het algemeen beperkt. Graven ten behoeve van bouwwerkzaamheden is bijvoorbeeld tot een diepte van 2,5 meter toegestaan. Graven ten behoeve van de aanleg van het openbaar riool is tot 4 meter diepte toegestaan. Bij een ingreep in de bodem op grotere diepte moet een voorafgaande melding worden gedaan en een aantal voorschriften in acht worden genomen.

Indien (delen van) het betreffende gebied in de toekomst wordt aangewezen als waterwingebied respectievelijk grondwaterbeschermingszone kan dit wel verdergaande beperkingen opleveren voor de landbouw. Voor die aanwijzing gelden de hierboven, in onze reactie op C1 van de zienswijze van de gemeente, beschreven regels.

¹² Artikel 7.2, eerste lid, onder b, Wet milieubeheer jo. bijlage, onderdeel D, D 15.2, Besluit milieueffectrapportage.

C5. Zie onze reactie onder 2.1.1, C1 op de zienswijze van Krimperwaard. Verder wordt verwezen naar de passage in de toelichting op de Pmv2021 over het recht op eventuele schadevergoeding (13.5).

C6 en 7 Zie onze reactie onder 2.1.1, C1, op de zienswijze van Krimpenervwaard. In aanvulling daarop wordt opgemerkt dat bodemenergiesystemen op beperkte diepte een onaanvaardbaar risico voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning kunnen opleveren. Deze leveren risico's van beschadiging en lekkage op. Een verontreiniging van een (potentiële) bron van drinkwater is niet zelden onomkeerbaar en doorgaans lastig te verwijderen.

C8 Het verbod waarbij uiterlijk op 1 januari 2034 ook op dit moment reeds in gebruik zijnde bodemenergiesystemen in de huidige milieubeschermingsgebieden voor grondwater buiten werking moeten zijn gesteld en niet meer aanwezig mogen zijn, is meer dan tien jaar in werking. Op dit besluit is overeenkomstig de wettelijke procedures inspraak toegepast. Daarbij is rekening te houden met de afschrijving van de investeringskosten. Van enige aanpassing is op dit punt dus geen sprake. De opmerkingen van de gemeente geven geen aanleiding om op reeds aanwezige bodemenergiesystemen in de huidige milieubeschermingsgebieden voor grondwater terug te komen.

Dit ligt anders wanneer een bodemenergiesysteem reeds aanwezig is in een gebied dat met de Pmv2021 tevens gelegen is in een gebied voor aanvullende strategische voorraden. Voor die bodemenergiesystemen, zo aanwezig, zal nog moeten worden bezien op welk tijdstip het verbod van toepassing zal worden. Dit tijdstip zal bij besluit van gedeputeerde staten worden vastgesteld.

C9 Aan de wens op een verdere toelichting op de milieustraat in Bergambacht is tegemoet gekomen.

Gevolgen van de zienswijze van de gemeente Krimpenervwaard voor het ontwerp van de Pmv2021

De regels voor reeds aanwezige bodemenergiesystemen gelegen in gebieden voor aanvullende strategische voorraden zullen in werking treden op een specifiek bij besluit van gedeputeerde staten vast te stellen tijdstip. Dit tijdstip zal in overleg met betrokken drinkwaterbedrijven, waterschappen en gemeenten worden vastgesteld.

2.1.2 Zienswijze van gemeente Rotterdam

Verzonden op 4 februari 2021

Samenvatting van de zienswijze van de gemeente Rotterdam

A Algemeen

A1 De huidige Pmv is niet goed vindbaar op internet.

A2 Een tabel met wijzigingen ontbreekt.

B Inhoudelijk

B1 Een opmerking is gemaakt over artikel 96, tweede lid. Daarin is aangegeven dat een sondering is toegestaan tot aan de scheidende laag boven het watervoerende pakket waaruit drinkwater wordt gewonnen. Met een sondering wordt de bodemopbouw verkend.

Dit voorschrift is volgens Rotterdam niet (goed) uitvoerbaar, omdat de ligging van het watervoerende pakket waaruit drinkwater wordt gewonnen niet altijd bekend is.

Beantwoording van de zienswijze van de gemeente Rotterdam

A1 De vigerende milieuverordening Zuid-Holland is, zoals overigens met wet- en regelgeving gebruikelijk te vinden op: https://www.overheid.nl/lokale_wet_en_regelgeving, onder milieuverordening Zuid-Holland. De kaarten zijn te vinden helemaal onder aan en de in de bijlagen opgenomen voorschriften zijn te vinden onder de link, achter het kopje 'externe bijlage' onder 'wetgevingstechnische informatie'.

A2 Hoofdstuk 16 van de toelichting bevat de transponeringstabel. Daarin is aangegeven waarin de bepalingen van de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland te vinden zijn in de Pmv2021.

Inhoudelijk

B1 Het voorschrift waarop Rotterdam doelt is gewijzigd. Dit houdt verband met onze reactie op 2.4.1, onder B8, van de zienswijze van de Omgevingsdienst Haaglanden. De plaatsing van een sondering is toegestaan tot aan het zoetbrakgrensvlak. De reactie van Rotterdam behoeft vanwege deze wijziging geen reactie. Wel kan de vraag rijzen waar het zoetbrakgrensvlak is gelegen. Daarop is ingegaan in de toelichting op de Pmv2021.

Gevolgen van de zienswijze van de gemeente Rotterdam voor het ontwerp van de Pmv2021

Geen

2.2.1 Zienswijze van Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard

<p>Verzonden op 16 februari 2021</p> <p>Samenvatting van de zienswijze van Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard</p> <p><i>A Algemeen</i></p> <p>A1 Onderschreven wordt dat de regels voor de kwaliteit van grondwater met het oog op de waterwinning worden geactualiseerd.</p> <p>A2 Gewezen wordt op de rechtsgevolgen verbonden aan de aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden voor het waterschap. Een vergunningplicht moet worden ingesteld voor het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water in een grondwaterbeschermingsgebied anders dan voor bijvoorbeeld de openbare drinkwatervoorziening. Daarvoor moet de waterschapsverordening worden aangepast.¹³ Voor het eventueel aanpassen van de waterschapsverordening in verband met de Pmv2021 en de uitvoering daarvan zijn redelijke overgangstermijnen nodig. Verzocht wordt om die redelijke overgangstermijn.</p> <p>Overleg voorafgaande aan vaststelling van de Pmv2021 is noodzakelijk.</p> <p>A3 Onduidelijk is welke rechtsgevolgen de aanwijzing van een gebied voor aanvullende strategische voorraden kan hebben voor de houders van een vergunning voor een onttrekking of een infiltratie.</p> <p><i>Inhoudelijk</i></p> <p>B1 De nieuwe regels voor de toepassing van grond en baggerspecie kunnen leiden tot extra lasten en daardoor hogere kosten en vertragingen. Dit kan schadelijk zijn voor de waterkwaliteit en de aanpak van de wateroverlast. Verzocht wordt op aansluiting met de regels van andere provincies. Op dit punt moet voorafgaand overleg en onderzoek met de waterschappen plaatsvinden.</p>
<p>Beantwoording van de zienswijze van Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard</p> <p><i>A Algemeen</i></p> <p>A1 N.v.t.</p> <p>A2 De opmerkingen hebben betrekking op artikel 6.36 van de Omgevingsverordening Zuid-Holland. Op grond daarvan heeft het waterschapsbestuur tot plicht bij verordening te bepalen dat het verboden is zonder vergunning water te onttrekken of te infiltreren in een grondwaterbeschermingsgebied, anders dan voor grootschalige industriële toepassingen, de openbare drinkwatervoorziening of een bodemenergiesysteem. De aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden kan uiteraard van invloed zijn op de uitoefening van de bevoegdheid door waterschappen.</p>

¹³ Artikel 6.36 Omgevingsverordening Zuid-Holland.

Daarnaast kan worden gewezen op de verplichting voor de waterschappen in hun beheerplannen een programma van maatregelen en voorzieningen op te nemen met maatregelen voor onder meer de bescherming van de kwaliteit van grondwater in grondwaterlichamen.¹⁴

De Pmv2021 strekt mede ter uitvoering van de Kaderrichtlijn water. Deze verplicht onder meer tot aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden. Deze gebieden hadden uiterlijk op 22 december 2015 moeten zijn aangewezen.¹⁵ De aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden duldt geen verder uitstel. Ook is anderszins dringend actualisatie van de regels voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning aan de orde.

Zoals in de inleiding van onze reactie op de zienswijze van de gemeente Krimpenerwaard is beschreven is een uitgebreide procedure toegepast op de totstandkoming van de aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden. Daarbij is een ieder in de gelegenheid geweest zienwijzen kenbaar te maken. Ook het betrokken waterschap heeft de gelegenheid gehad zich voor te bereiden op de aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden.

In verband met een zorgvuldige omgang door de waterschappen met hun publieke taken zien wij desalniettemin aanleiding te komen tot een meer toegesneden vergunningverlening. Daarover zal in overleg worden getreden met betrokken waterschappen.

Verder benadrukken wij in deze nog eens de verplichting voor de waterschappen bij de uitoefening van een bevoegdheid en de toepassing van een wettelijk voorschrift de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening aan te merken als een dwingende reden van groot openbaar belang.

Zie verder onze reactie op A3 van de zienswijze van het Hoogheemraadschap.

A3 De aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden heeft in directe zin geen gevolgen voor de houders van reeds verleende vergunningen voor het onttrekken uit of infiltreren in grondwaterbeschermingsgebieden. Het gaat immers om gebieden die tot inwerking van de Pmv2021 niet behoorden tot de grondwaterbeschermingsgebieden.

Reeds verleende vergunningen in de huidige milieubeschermingsgebieden voor grondwater kunnen wellicht (negatief) van invloed zijn op de watervoorraden in een met de Pmv2021 aan te wijzen gebied voor aanvullende strategische voorraden en daarmee ook op de waterwinning voor de openbare drinkwatervoorziening op termijn. Dit zou eventueel kunnen noodzaken tot aanpassing of zelfs intrekken van een verleende onttrekkings- of infiltratievergunning. Daarover zullen wij in overleg treden met het waterschap.

Inhoudelijk

B1 De toepassing van grond of baggerspecie in een waterwingebied is verboden, indien niet is voldaan aan de gestelde kwaliteitseisen voor wonen. Voor waterwingebieden in het duingebied gelden strengere eisen.

Dezelfde eisen gelden voor de toepassing van grond of baggerspecie in een grondwaterbeschermingszone. Dit is anders voor grond of baggerspecie afkomstig uit hetzelfde grondwaterbeschermingsgebied waarin de grondwaterbeschermingszone is gelegen. In dat geval is toepassing van grond en baggerspecie van kwaliteitsklasse industrie toegestaan. Verder kan van deze regeling ook ontheffing worden verleend. De regeling voor de toepassing van grond en baggerspecie biedt waterschappen voor de uitoefening van hun verantwoordelijkheden de nodige ruimte.

¹⁴ Artikel 4.6, tweede lid, onder a, Waterwet.

¹⁵ Artikel 11, zevende lid, jo. 24, eerste lid, Kaderrichtlijn water.

De waterschappen hebben de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied ten doel. Daaronder is de zorg voor een grondwaterlichaam in dat gebied begrepen.¹⁶ Op het Hoogheemraadschap rust de plicht zorg te dragen voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Het Hoogheemraadschap heeft bij de uitoefening van een bevoegdheid en de toepassing van een wettelijk voorschrift de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening aan te merken als een dwingende reden van groot openbaar belang. Ook heeft het Hoogheemraadschap in haar beheerplan een programma van maatregelen en voorzieningen op te nemen met maatregelen voor onder meer de bescherming van grondwaterlichamen (en van de kwaliteit van het grondwater daarin). Ten slotte heeft het Hoogheemraadschap in ieder geval te voldoen aan de landelijke regels voor de toepassing van grond en baggerspecie. Deze regels zijn niet specifiek gericht op de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.

De zienswijze van het Hoogheemraadschap geeft ons aanleiding tot een aanpassing van de regels voor de toepassing van grond en baggerspecie. Deze aanpassing is mede ingegeven vanwege de publieke taak op het gebied van de waterstaat voor de Waterschappen en dus ook het Hoogheemraadschap, en op de ook op de waterschappen rustende verplichting bij de uitoefening van een bevoegdheid en de toepassing van een wettelijk voorschrift de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening aan te merken als een dwingende reden van groot openbaar belang.

Voorgesteld wordt om in ieder geval tijdelijk de regels voor de toepassing van grond en baggerspecie in grondwaterbeschermingsgebieden met uitzondering van waterwingebieden voor wat betreft de waterschappen buiten werking te laten. Teneinde meer zicht te krijgen op de eventuele problemen zal met de waterschappen (en dus ook het Hoogheemraadschap) worden gesproken over de gevolgen van de provinciale regels voor de toepassing van grond en baggerspecie en of deze regels voor de waterschappen zo nodig bijstelling behoeven.

De uitzondering heeft alleen betrekking op de uitoefening van de door het Hoogheemraadschap uit te oefenen wettelijke waterstaatstaak. In de uitoefening van taken in hun hoedanigheid als private partij zal moeten worden voldaan de vigerende eisen.

Gevolgen van de zienswijze van Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard voor het ontwerp van de Pmv2021

In een overgangsregeling voor de verplichting voor het waterschapsbestuur te voldoen aan de regels voor de toepassing van grond en baggerspecie in grondwaterbeschermingsgebieden zal worden voorzien. Op grond daarvan zal deze verplichting in werking treden op een bij besluit van gedeputeerde staten nader vast te stellen tijdstip. Over de concrete vaststelling van dit tijdstip zal in overleg worden getreden met betrokken waterschappen en drinkwaterbedrijven.

De overgangsregeling zal alleen betrekking hebben op de toepassing van grond of baggerspecie voor zover deze verband houden met de uitoefening van de waterstaatkundige verzorging. Ook zal deze overgangsregeling alleen betrekking hebben op de toepassing van grond of baggerspecie in een grondwaterbeschermingsgebied dat tevens behoort tot het distributiegebied van het waterschap.

In een overgangsregeling voor de verplichting voor het waterschapsbestuur te voldoen aan artikel 6.36 van de Omgevingsverordening Zuid-Holland zal worden voorzien. Op grond daarvan zal deze verplichting in werking treden op een bij besluit van gedeputeerde staten nader vast te stellen tijdstip. Over de concrete vaststelling van dit tijdstip zal in overleg worden getreden met betrokken waterschappen en drinkwaterbedrijven.

¹⁶ Artikel 1 Waterschapswet.

2.2.2 Zienswijze van Waterschap Hollandse Delta

<p>Verzonden op 22 februari 2021</p>
<p>Samenvatting van de zienwijze van Waterschap Hollandse Delta</p> <p><i>A Algemeen</i></p> <p>A1 De ruimtelijke grenzen voor watersystemen in de provincie komen in allerlei opzichten in zicht. De bodem in Zuid-Holland wordt steeds intensiever gebruikt.</p> <p>A2 De actualisatie van de provinciale regels wordt toegejuicht.</p> <p>A3 De aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden kan gevolgen hebben voor beleid, regelgeving en praktische werkzaamheden bij waterschappen. Eventuele gevolgen en schade zijn het waterschap niet duidelijk. Voorafgaand overleg en onderzoek is vereist voordat tot vaststelling van de Pmv2021 op dit punt wordt overgegaan.</p> <p>A4 Een redelijke overgangstermijn is in overleg met het Waterschap noodzakelijk.</p> <p><i>B Inhoudelijk</i></p> <p>B1 De nieuwe regels voor de toepassing van grond en baggerspecie kunnen leiden tot extra lasten en daardoor hogere kosten en uitstel. Dit kan schadelijk zijn voor de waterkwaliteit en de aanpak van de wateroverlast. Verzocht wordt op aansluiting met de regels van andere provincies. Ook op dit punt moeten voorafgaand overleg en onderzoek met het waterschap plaatsvinden.</p>
<p>Beantwoording van de zienwijze van Waterschap Hollandse Delta</p> <p><i>A Algemeen</i></p> <p>A1 Dat de ruimte in Zuid-Holland schaars is, kan worden onderschreven. Ook de aanwijzing van grondwaterbeschermingsgebieden is van invloed op het gebruik van ruimte in deze provincie. Deze aanwijzing vindt echter op dit moment niet specifiek plaats in het kader van de ruimtelijke besluitvorming, maar is een gevolg van de toepassing van ‘milieuwetgeving’. Zie verder onze reactie op 2.3.1, onder A1, van de zienswijze van Oasen.</p> <p>A2. Nvt.</p> <p>A3 en A4 Zie reactie op 2.2.1, onder A2 en A3, van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard.</p> <p><i>B Inhoudelijk</i></p> <p>B1 Zie onze reactie onder 2.2.1, B1, op de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard.</p>

Gevolgen van deze zienswijze van Waterschap Hollandse Delta voor het ontwerp van de Pmv2021

Zie onze reactie op 2.3.1, onder A1, van de zienswijze van Oasen en onze reactie op 2.2.1, onder B1, van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard.

2.2.3 Zienswijze van het Waterschap Rivierenland

Verzonden op 23 februari 2021

Samenvatting van de zienswijze van het Waterschap Rivierenland

A Algemeen

A1 De actualisatie van de provinciale regels wordt toegejuicht.

A2 Gewezen wordt op de rechtsgevolgen verbonden aan de aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden voor het waterschap. Een vergunningplicht moet worden ingesteld voor het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water in een grondwaterbeschermingsgebied anders dan voor bijvoorbeeld de openbare drinkwatervoorziening. Daarvoor moet de waterschapsverordening worden aangepast.¹⁷

Onduidelijk is welke rechtsgevolgen de aanwijzing van betreffende gebieden voor aanvullende strategische voorraden kan hebben voor de houders van een vergunning voor een onttrekking of een infiltratie. Overleg voorafgaande aan vaststelling van de Pmv2021 is bovendien noodzakelijk.

A3 Voor het eventueel aanpassen van de waterschapsverordening in verband met de Pmv2021 en de uitvoering daarvan zijn redelijke overgangstermijnen nodig. Verzocht wordt om die redelijke overgangstermijn.

A4 Over de aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden in de Alblasserwaard is niet met het waterschap gesproken. Deze procedure is niet in lijn met de Omgevingswet.

A5 Gewezen wordt op de besluitvorming in Gelderland waar voorafgaande een plan-mer wordt opgesteld.

B. Inhoudelijk

B1 De toepassing van baggerspecie in bijvoorbeeld een waterwingebied is verboden. Van dit verbod kan ontheffing worden verleend. De betreffende regeling leidt tot onevenredig zware administratieve lasten. Ook is niet uitgesloten dat de afvoer naar elders moet plaatsvinden, hetgeen zal leiden tot kosten voor het waterschap. De regeling kan leiden tot vertraging wat problematisch kan zijn voor het halen van de waterkwaliteitsdoelen.

B2 Aansluiting op de regeling voor grond en baggerspecie van andere provincies is gewenst.

¹⁷ Artikel 6.36 Omgevingsverordening Zuid-Holland.

B3 Onduidelijk is of het verplaatsen van sloten onder het verbod valt wat betreft de toepassing van grond en baggerspecie.

B4 De regels voor de toepassing van grond en baggerspecie hebben onder meer betrekking op de reguliere en cruciale onderhoudstaak voor watergangen. Deze regels leveren beperkingen op voor deze onderhoudstaak. Voorgesteld om in bijlage 2, onder A2.1 en 2.2 kwaliteitsklasse Wonen te wijzigingen in “verspreiden op aangrenzend perceel”.

B5 Omdat kunstmatige gaten inherent de slecht-doorlatende eigenschappen kunnen aantasten, moet de uitzondering hiervoor komen te vervallen. Kunstmatige gaten mogen alleen behoudens ontheffing worden toegestaan.

Overigens is het woord ‘kunstmatig’ verwijderd. Dat voegt taalkundig niets toe.

B6 Eerst moet in overleg worden getreden over nut, noodzaak en haalbaarheid van de regeling voor bodemenergiesystemen voordat deze in werking kan treden. De regeling voor bodemenergiesystemen kan namelijk leiden tot een uitbreiding van de taak van het waterschap.

B7 Voor de regeling voor het lozen (33, 34, 73 en 94) geldt een aantal uitzonderingen. Daarin zijn de lozingen vallend onder het Besluit bodemkwaliteit niet vermeld. Deze moet worden toegevoegd, anders is baggeren niet meer goed mogelijk.

B8 Kleinere ingrepen aan of in de bodem in verband met waterstaatkundige werken en dijkverbeteringen in waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones zouden niet op basis van een ontheffing, maar op basis van een melding moeten kunnen plaatsvinden.

B9 Een ingreep aan of in de bodem (37, 72) is verboden behoudens ontheffing. Ook een ingreep aan of in de bodem op minder dan 2,5 meter onder het maaiveld kan de beschermende werking aantasten. Daarom moet het verbod ook betrekking hebben op ingrepen op een mindere diepte.

B10 De meldingsplicht voor de ingreep aan of in de bodem in een gebied voor aanvullende strategische voorraden moet komen te vervallen.

B11 Een vrijstelling moet worden gegeven voor het onttrekken voor beregening voor de land- en tuinbouw dieper dan 4 meter in alle categorieën van grondwaterbeschermingsgebieden. De wettelijke vereiste ISO-certificeringen voor de aanleg en afdichten van boorgaten bieden voldoende bescherming.

Beantwoording van de zienswijze van het Waterschap Rivierenland

A Algemeen

A1 Actualisatie is, zoals onder meer in de inleiding van deze Nota van Beantwoording is aangegeven, inderdaad geboden.

A2 Zie de reactie op 2.2.1, onder A2 en A3, van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard.

A3 Zie de reactie op 2.2.1, onder A4 van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard.

A4 Zie de reactie op 1.1.1, onder de aanhef, en C2, van de zienswijze van Krimpenerwaard. Deze opmerkingen zijn ook onverkort van toepassing op de waterschappen. De Omgevingswet is op de Pmv2021 niet van toepassing en dwingt overigens ook niet tot een andere procedure dan voor de totstandkoming van de Pmv2021 is toegepast.

A5 Zie reactie op zienswijze 2.1.1, onder C1 en 2, van de gemeente Krimpenerwaard.

B. Inhoudelijk

B1-4 Zie de reactie op 2.2.1, onder B1, van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard.

B5 Uiteraard tast een kunstmatig gat de slecht-doorlatende eigenschappen aan. Daarom is de regeling voor een ingreep aan of in de bodem ten onrechte niet van toepassing op de aanleg of veranderen van een kunstmatig gat. Dit zal worden hersteld.

Voor die aanleg en verandering zijn in bijlage 2 ook specifieke voorschriften gegeven. Het woord 'kunstmatig' is verwijderd. Dat voegt taalkundig niets toe.

B6 Zie de reactie op 2.1.1, onder C8 van de zienswijze van de gemeente Krimpenerwaard. In aanvulling daarop wordt wat betreft eventueel aanwezige bodemenergiesystemen in gebieden voor aanvullende strategische voorraden verwezen naar de reactie op 2.2.1, onder A3, van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard.

B7 Op dit moment zijn lozingen in de bodem in waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden verboden. Van dit verbod kan in waterwingebieden geen ontheffing worden verleend, in grondwaterbeschermingsgebieden (met de Pmv2021 grondwaterbeschermingszones genoemd) wel. Deze regeling wordt op dit punt niet wezenlijk gewijzigd.

Het Besluit bodemkwaliteit gaat onder meer over werkzaamheden in de zin van artikel 11a, tweede lid, Wet milieubeheer. Daaronder zijn geen regels voor lozingen in of op de bodem begrepen. Een deel van de met het Besluit bodemkwaliteit gereguleerde werkzaamheden kan uiteraard wel (mede) betrekking hebben op een lozing.

Op dit moment zal niet tegemoet worden gekomen aan de wens van Rivierenland. Wel zal in overleg met dit waterschap worden bezien of honorering van deze wens wenselijk is of dat op basis van nadere afspraken tot een voor het waterschap handzame omgang met de regeling kan worden gekomen.

Overigens wordt in de zienswijze van het Waterschap niet alleen gerefereerd naar het artikel over het lozen (artikel 33), maar ook die voor schadelijke stoffen in waterwingebieden (artikel 34), ingrepen aan of in de bodem in grondwaterbeschermingszones (artikel 73) en ingrepen met schadelijke stoffen in of aan de bodem in boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden (artikel 94). Omdat die opmerkingen niet over het lozen gaan in de zin van de Pmv2021 wordt daarop verder niet ingegaan.

B8 De regeling voor ingrepen aan of in de bodem is ten opzichte van de vigerende regels voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning niet gewijzigd. Om deze reden zal in dit kader niet tegemoet worden gekomen aan de wens van het waterschap. Verplichtingen worden

voor het waterschap op dit punt immers niet anders. Wel zullen wij in de nabije toekomst een overleg met het betreffende waterschap organiseren om over de wensen en de wenselijkheid daarvan van gedachten te wisselen.

B9 De Pmv2021 wordt met betrekking tot de regeling voor ingrepen in of aan de bodem tot 2.5 meter niet gewijzigd. Deze ingrepen zijn en blijven toegestaan. Wij hebben geen signalen ontvangen dat de vigerende regeling op dit punt tot ernstige problemen heeft geleid. Hoewel het standpunt van het Waterschap Rivierenland wordt onderschreven dat ingrepen aan of in de bodem op een diepte minder dan 2,5 meter de slecht-doorlatende eigenschappen van de bodem kunnen aantasten, zien wij om dringende reden geen aanleiding tot aanpassing. Een verdergaand verbod levert een beperkte toename op van risico's. De toename in lastendruk voor zowel betrokken burgers en bedrijven en voor de handhaving staat daarmee in geen verhouding.

B10 Aan dit verzoek zal geen gevolg worden gegeven. De meldingsplicht staat qua zwaarte niet in verhouding tot nut en doel van de regeling. Met de meldingsplicht wordt zicht verkregen op de ingrepen aan of in de bodem. Vereist is dat een melding wordt gedaan ten minste 14 dagen voordat de ingreep daadwerkelijk plaatsvindt. De regeling biedt overigens de mogelijkheid, ter beperking van de administratieve lasten, ook een melding te doen van meerdere voorgenomen ingrepen. In die zin is een ook voor het waterschap meer praktische omgang met deze regeling voor een ingreep aan of in de bodem mogelijk.

B11 De Pmv2021 gaat over de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning. De wens van Rivierenland gaat over het onttrekken van grondwater voor land- en tuinbouwomgevingen. Deze gaat over de kwantiteitsaspecten van de besluitvorming. Indien een dergelijke onttrekking toelaatbaar wordt geacht, dan is de aanleg van een boorgat wellicht nodig. Een dergelijke aanleg in een waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied (de toekomstige grondwaterbeschermingszones) en boringsvrije zones is op dit moment ook niet toegestaan, behoudens ontheffing.

Dit wordt met de Pmv2021 niet anders, met dien verstande dat de betreffende regeling ook van toepassing zal worden op gebieden voor aanvullende strategische voorraden.

Vanwege de noodzaak van een snelle inwerkingtreding van de Pmv2021 en omdat de regeling inhoudelijk niet anders wordt, en wij geen signalen hebben ontvangen van de 'onwerkbaarheid' van de betreffende regeling, zien wij geen reden tegemoet te komen aan de wens van Rivierenland. Wel kan desgewenst op verzoek van het waterschap over deze wens in de nabije toekomst worden gesproken.

Gevolgen van de zienswijze van het Waterschap Rivierenland voor het ontwerp van de Pmv2021

Zie onze reactie op 2.2.1, onder B1, van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard over de regels voor de toepassing van grond en baggerspecie.

2.2.4 Zienswijze van Hoogheemraadschap van Rijnland

Verzonden op 23 februari 2021

<p>Samenvatting van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Rijnland</p> <p><i>A Algemeen</i></p> <p>Geen opmerkingen</p>
<p>Beantwoording van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Rijnland</p> <p>n.v.t</p>
<p>Gevolgen van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Rijnland voor het ontwerp van de Pmv2021</p> <p>Geen</p>

2.2.5 Zienswijze van Hoogheemraadschap van Delfland

Verzonden op 17 februari 2021
<p>Samenvatting van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Delfland</p> <p><i>A Algemeen</i></p> <p>Geen opmerkingen</p>
<p>Beantwoording van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Delfland</p> <p>n.v.t</p>
<p>Gevolgen van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Delfland voor het ontwerp van de Pmv2021</p> <p>Geen</p>

2.2.6 Zienswijze van het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden

Verzonden op 23 februari 2021
<p>Samenvatting van de zienswijze van het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden</p> <p><i>A Algemeen</i></p> <p>Geen opmerkingen</p>

<p>Beantwoording van de zienswijze van het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden</p> <p>n.v.t</p>
<p>Gevolgen van de zienswijze van het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden voor het ontwerp van de Pmv2021</p> <p>Geen</p>

2.2.7 Zienswijze van Waterschap Amstel, Gooi, en Vecht

<p>Verzonden op 17 februari 2021</p>
<p>Samenvatting van de zienswijze van Waterschap Amstel, Gooi, en Vecht</p> <p><i>A Algemeen</i></p> <p>Geen opmerkingen</p>
<p>Beantwoording van de zienswijze van Waterschap Amstel, Gooi, en Vecht</p> <p>n.v.t</p>
<p>Gevolgen van de zienswijze het Waterschap Amstel, Gooi, en Vecht voor het ontwerp van de Pmv2021</p> <p>Geen</p>

2.3.1 Zienswijze van Oasen

<p>Verzonden op 23 februari 2021</p> <p>Samenvatting van de zienswijze van Oasen</p> <p><i>A. Algemeen</i></p> <p>A1 Met zoveel woorden wordt door Oasen gewezen op de zorgplicht van de Drinkwaterwet die ook op de provincie rust en het verzoek gedaan met het oog daarop de belangen van de waterwinning en distributie expliciet in de besluitvorming te betrekken, ook in ruimtelijke opzicht.</p> <p>A2 Gewezen wordt op de noodzaak voor ruimte voor drinkwaterleidinginfrastructuur en de bescherming daarvan.</p> <p><i>B Inhoudelijk</i></p> <p>B1. Verzocht wordt voor de omschrijving van schadelijke stoffen aansluiting te zoeken bij de landelijke definities voor zeer zorgwekkende stoffen en potentieel zeer zorgwekkende stoffen.</p> <p>B2 Het slopen van een bouwwerk in een grondwaterbeschermingsgebied is schadelijk. Bouwwerken worden bij voorkeur niet verwijderd.</p> <p>B3 Worden bepaalde infrastructurele en andere werken gelegaliseerd? Hoe kan worden bepaald of sprake is van een bestaande of nieuwe situatie in de zin van de Pmv2021.</p> <p>B4 Voorgesteld wordt om de regels voor bodemenergiesystemen onder te brengen in titel 2.1. Deze moeten ook van toepassing worden op grondwaterbeschermingszones, boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden.</p> <p>B5 Aandacht wordt gevraagd voor de risico's voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning na beëindiging van het gebruik van een bodemenergiesysteem.</p> <p>B6 Aandacht wordt gevraagd voor bodemenergiesystemen buiten grondwaterbeschermingsgebieden, gelegen in de zogenaamde intrekgebieden (externe werking). Ook deze bodemenergiesystemen kunnen een risico zijn voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning. De suggestie wordt gedaan van aanvullende regels te stellen voor deze intrekgebieden, zoals de 100-jaarszone.</p> <p>B7 Onduidelijk is wat wordt bedoeld met lozen? Vragen zijn gesteld bij de volledigheid van de regels voor het lozen in bijlage 1. Is lozen op oppervlaktewateren wel toegestaan? Wat zijn schadelijke stoffen in de zin van artikel 33 Pmv2021?</p> <p>B8 Verzocht wordt om sancties voor niet-naleving van de zorgplicht.</p> <p>B9 Gevraagd wordt naar de reden dat de regels voor een ingreep aan of in de bodem niet van toepassing zijn op de aanleg en het veranderen van een kunstmatig gat in een boringsvrije zone en</p>
--

een gebied voor aanvullende strategische voorraden. Ook wordt gevraagd naar de betekenis van een kunstmatig gat.

B10 Risico's zijn verbonden aan een sondering toegepast tot het eerste watervoerende pakket. Sonderingen met een brede diameter kunnen de slecht-doorlatende kleilagen negatief beïnvloeden. Daarom moeten eisen worden gesteld aan uitvoering en afdichting van de sondering (Artikel 96, tweede lid, Pmv2021).

B11 Toepassing van monopropyleenglycol in een bodemenergiesysteem is niet wenselijk. Overigens ook niet in bodemenergiesystemen buiten grondwaterbeschermingsgebieden.

B12 Onwenselijk is de uitbreiding van kampeergelegenheden, recreatief nachtverblijf en recreatiecentra worden gedoogd, net als van andere gebouwen (P. 91).

B13 Gewenst wordt een verbod op de aanleg van een bodemenergiesystemen in een gebied van ten minste 5 meter aan weerszijde van de hartlijn van drinkwaterleidingen.

B14 Verzocht wordt om aandacht aan verontreiniging met PFAS in het regionaal waterprogramma.

C. *Redactioneel*

C1 Gewenst wordt een aanvulling op de toelichting over bedreigingen voor de voorraad aan grondwater. "Van een kwantitatieve bedreiging is sprake wanneer de voorraad grondwater verminderd." Een kwalitatieve bedreiging zoals thermische effecten van bodemenergiesystemen in de nabijheid van beschermde gebieden kan ook zorgen voor het afnemen van de grondwatervoorraden.

Beantwoording van de zienswijze van Oasen

A Algemeen

A1 Terecht wijst Oasen op de op provinciale en gedeputeerde staten uit hoofde van de Drinkwaterwet rustende wettelijke verplichting zorg te dragen voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Ook hebben provinciale en gedeputeerde staten bij de uitoefening van een bevoegdheid en de toepassing van een wettelijk voorschrift de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening aan te merken als een dwingende reden van groot openbaar belang.

Een toepassing van een wettelijke voorschrift vormt artikel 1.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer: Provinciale staten zijn verplicht regels te stellen voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in bij de verordening aangewezen gebieden. Deze regels worden dus met de Pmv2021 gegeven. In de toelichting van de Pmv2021 is met zoveel woorden nog eens expliciet gewezen op de toepasselijkheid van de zorgplicht van de Drinkwaterwet op de vaststelling van de Pmv2021.

Voornoemde is ook van toepassing op de besluitvorming in het kader van de Wet Ruimtelijke Ordening. Dit betekent dat gemeenten bij de vaststelling van een bestemmingsplan en gedeputeerde staten bij de vaststelling van een inpassingsplan, de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening hebben aan te merken als een dwingende reden van groot openbaar belang.

Aan deze verplichting wordt niet altijd (adequaat) uitvoering gegeven, onder meer, zoals in het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer wordt geconstateerd, vanwege de onbekendheid van de provinciale regels voor grondwaterbeschermingsgebieden bij gemeenten. De gevolgen daarvan kunnen ernstig zijn, risicovol voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening en soms noodzaken tot onevenredig dure maatregelen.

Daarom is het van groot belang dat ten tijde van een ruimtelijk besluit reeds rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van een grondwaterbeschermingsgebied en met de daaruit voortvloeiende beperkingen voor de bestemming en het grondgebruik. Om deze reden wordt voorgesteld om in aanvulling op de Pmv2021, regels te stellen over de gemeentelijke ruimtelijke besluitvorming. Bepaald zal worden dat de in Pmv2021 vermelde grondwaterbeschermingsgebieden als zodanig ook zijn aangewezen in het gemeentelijk bestemmingsplan. Daarnaast zal in de provinciale ruimtelijke regelgeving worden bepaald dat overeenkomstig de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de regels van de Pmv2021 in de (gemeentelijke) ruimtelijke besluitvorming voor de betreffende grondwaterbeschermingsgebieden rekening moet worden gehouden met de belangen van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.

Tot een inhoudelijke wijziging en extra beperkingen leidt de aanvullende ruimtelijke regeling niet. Met een dergelijke regeling sluit Zuid-Holland aan op vergelijkbare regulering in andere provincies, zoals Noord-Brabant en Gelderland.

Op het belang van een goede ruimtelijke regulering is onder meer gewezen in het in opdracht van de Vereniging van waterbedrijven in Nederland (Vewin) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) op 6 november 2020 door RoyalHaskoningDHV tot stand gebrachte rapport [Herijking grondwaterbeschermingsbeleid](#). Daarin is onder meer opgemerkt dat de “ruimtelijke inrichting het meest bepalend is voor de risico’s van permanente aanwezigheid. “Ruimtelijke ontwikkelingen met onbeheersbare risico’s voor de winning zullen moeten worden beperkt”. Ook is een sterkere koppeling van het milieuspoor en het ruimtelijk spoor gewenst.¹⁸

Ons voornemen sluit ook aan bij het advies van de Randstedelijke Rekenkamer: het drinkwaterbelang moet bij afwegingen over nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zwaar meewegen. De voornemens vinden ook steun in op het advies van het Planbureau voor de Leefomgeving “[Grote opgaven in een beperkte ruimte](#)”. Volgens dat advies is een nieuwe balans vereist in de ruimtelijke besluitvorming. In het kader daarvan moet het water- en bodemsysteem randvoorwaarden stellen aan ruimtelijke ingrepen.¹⁹

Ook de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland (Vewin) [wijst op de noodzaak](#) bij de inrichting van de leefomgeving rekening te houden met de drinkwaterfunctie als publieke nutsfunctie.

Ten slotte kan worden gewezen op het rapport “[Staat drinkwaterbronnen](#)” van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu uit 2020. Daarin is gesteld dat ruimtelijke bescherming van bronnen voor drinkwater vooral plaatsvindt in gemeentelijke bestemmingsplannen met het oog op lokale doorwerking. In het rapport wordt een pleidooi gehouden voor een goede verankering van beschermingsgebieden in lokale ruimtelijke belangen.²⁰

Een voorstel voor een ruimtelijke regeling zal worden opgenomen in een ontwerp tot wijziging van de Omgevingsverordening Zuid-Holland dan wel de Zuid-Hollandse omgevingsverordening.

A2 De bescherming van drinkwaterleidinginfrastructuur valt niet onder de provinciale verplichting regels te stellen voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in

¹⁸ P. 5 van het rapport.

¹⁹ P. 10 van het advies.

²⁰ RIVM-rapport 2020-0179.

grondwaterbeschermingsgebieden. De Pmv2021 kan op die bescherming dus geen betrekking hebben.

Desalniettemin zullen mede ter uitvoering van de onder A1 vermelde zorgplicht in een ontwerp tot wijziging van de omgevingsverordening Zuid-Holland wel regels worden gegeven voor die bescherming. Aan deze wens van Oasen zal dus tegemoet worden gekomen.

B Inhoudelijk

B1. Aan de wens van Oasen is tegemoet gekomen. Schadelijk in de zin van de Pmv2021 zijn zeer zorgwekkende stoffen (in de zin van de REACH-verordening), de stofcategorie van zeer zorgwekkende stoffen (zsz in de zin van het Activiteitenbesluit milieubeheer) en opkomende stoffen. Deze categorieën vormen overigens een zeer beperkte groep van stoffen die de openbare drinkwatervoorziening vanwege verontreiniging in gevaar kunnen brengen. Daarom zijn meer stoffen dan alleen die door Oasen aangegeven als schadelijk aangemerkt.

De omschrijving van schadelijke stof is mede naar aanleiding van de opmerking van Oasen nog eens tegen het licht gehouden. Deze beschouwing heeft geleid tot een aanpassing. Voor een verdere toelichting op dit onderwerp wordt verwezen naar de toelichting behorende bij de Pmv2021.

B2 Regels zijn gegeven voor een ingreep aan of in de bodem. Daaronder is het verwijderen van ondergrondse bouwwerken en funderingspalen begrepen (artikel 1, tweede lid). Dit zijn immers ingrepen aan of in de bodem. Het verwijderen van dergelijke bouwwerken of constructies in een waterwingebied is niet toegestaan, behoudens ontheffing. Terughoudendheid zal worden betracht met het verlenen van een ontheffing voor een sloopactiviteit.

B3 Alleen het gebruik van (infrastructurele) werken die overeenkomstig de vroegere regels voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning reeds legaal aanwezig zijn, blijft toegestaan. Reeds legaal aanwezig bodemenergiesystemen mogen tot 1 januari 2034 worden gebruikt.

De beoordeling van de naleving van deze 'bestaande gevallen' zal, zoals gebruikelijk, hebben plaats te vinden aan de hand van een feitelijk en rechtshistorisch onderzoek.

B4 Aan het verzoek de regels voor bodemenergiesystemen onder te brengen in titel 2.1 (algemeen) van de Pmv2021, wordt niet tegemoet gekomen. Aan de onderliggende redenen van de wens van Oasen is al voldaan: de regels voor bodemenergiesystemen zijn ook van toepassing op grondwaterbeschermingszones, boringvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden. Daarnaast betekent honorering van het verzoek dat geweld zal worden gedaan aan de structuur en daarmee inzichtelijkheid van de Pmv2021.

B5 Indien na beëindiging van het gebruik het bodemenergiesysteem moet worden verwijderd, zijn de regels voor een ingreep aan of in de bodem van toepassing. Deze hebben immers ook betrekking op het verwijderen van een installatie, zoals een bodemenergiesysteem. Het verwijderen van een dergelijk systeem in een waterwingebied is niet toegestaan, behoudens ontheffing.

Indien het voornemen is het systeem niet te verwijderen, dan kunnen bijvoorbeeld de reguliere omgevingsrechtelijke regels voor bodembescherming dan wel de specifieke van deze verordening voor schadelijke stoffen van toepassing zijn. Sanering van verontreiniging kan dan geboden zijn.

B6 Zie onze reactie op 2.3.2, onder A4, van de zienswijze van Dunea.

B7 Lozen is het brengen van water of een overige vloeistof op of in de bodem.²¹ Daaronder is het lozen vanuit een inrichting op oppervlaktewateren niet begrepen. Voor de vraag hoe wordt omgegaan met verontreiniging van oppervlaktewater (en de atmosfeer) wordt verwezen naar de reactie op 2.6.1, onder A4, van het Advies van de Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit. Voor de vraag wat schadelijke stoffen zijn, wordt verwezen naar de reactie op 2.3.1, onder B1, van de zienswijze van Oasen.

B8 De sancties op niet-naleving van de zorgplicht zijn vergelijkbaar met die van niet-naleving van de overige voorschriften van de Pmv2021 en concreet beschreven onder 11.2 van de toelichting van de Pmv2021.

B9 Zie onze reactie op 2.2.3, onder B5, van de zienswijze van het Waterschap Rivierenland.

B10 De regeling voor sondering is aangepast. Een sondering mag worden toegepast tot aan het zoetbrakgrensvlak onder de voorwaarde dat het gat dat bijvoorbeeld door de sondering is ontstaan weer wordt dichtgemaakt en de slecht-doorlatende eigenschappen zoveel als mogelijk in de oorspronkelijke staat worden hersteld met een hiervoor geschikt product, zoals bentoniet. Ten overvloede zij opgemerkt dat een vergelijkbare regeling ook van toepassing zal zijn op het plaatsen van peilbuizen.

B11 De regeling waarbij tot uiterlijk op 1 januari 2034 bestaande bodemenergiesystemen gebruikt mogen worden, dateert van 1 mei 2013. In deze regeling is het gebruik van monopropyleenglycol of een stof met een aantoonbaar vergelijkbare of betere biologische afbreekbaarheid gebruikt mag worden toegestaan. Op dit besluit is overeenkomstig de wettelijke procedures inspraak toegepast. Daarbij is rekening te houden met de afschrijving van de investeringskosten. Indien naar het oordeel van Oasen met het gebruik van monopropyleenglycol een onaanvaardbaar risico voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in het geding is, dat op het moment van vaststelling van de betreffende regeling op 1 mei 2013 nog niet bekend was, dan zou de onderbouwing van dit oordeel moeten worden ingebracht in het kader van de vaststelling van het regionale waterprogramma. Oasen geeft geen onderbouwing voor haar oordeel. Opgemerkt wordt dat monopropyleenglycol, ook wel propyleenglycol, geen schadelijke stof is in de zin van de Europese regelgeving voor gevaarlijke stoffen en evenmin in de Pmv2021.

B12 Uitbreidingen van niet-relevante omvang van bijvoorbeeld kampeerterrainen zijn toegestaan. Bij het concipiëren van het ontwerp is verondersteld dat dergelijke uitbreidingen niet van invloed zijn op het risico van verontreiniging van het grondwater. Met deze uitzondering kan de lastendruk voor betrokken exploitanten/beheerders worden tegengegaan. Naar het oordeel van een aantal drinkwaterbedrijven, zoals Oasen, is dit risico ook bij kleine uitbreidingen niet altijd uitgesloten. Deze zienswijze heeft ons doen besluiten de uitzondering voor uitbreidingen van niet-relevante omvang alleen van toepassing te laten zijn, voor zover door de initiatiefnemer kan worden aangetoond dat het risico van verontreiniging van grondwater door die uitbreiding niet toeneemt. Een en ander kan zo nodig in een beleidsregel worden uitgewerkt.

B13 Zie de reactie op 2.3.1, onder A2, van de zienswijze van Oasen. In aanvulling daarop wordt het volgende opgemerkt. In de betreffende regeling is aangegeven dat binnen een zone van minimaal vijf meter aan weerszijden van de leiding geen ontwikkelingen mogen worden toegelaten die het functioneren, het onderhoud en de veiligheid van de drinkwatervoorziening kunnen belemmeren.

²¹ Artikel 1, eerste lid, Pmv2021.

De aanleg van een bodemenergie kan daaronder zijn begrepen, mits een dergelijk systeem inderdaad negatief van invloed is op het functioneren, het onderhoud en de veiligheid van de drinkwatervoorziening.

B14 Aandacht wordt besteed aan de verontreiniging met PFAS in het kader van het beleidskader grondwaterkwaliteit. Dit beleidskader is gericht op het voorkomen en beperken van verontreiniging van grondwater met PFAS en vergelijkbare stoffen. De resultaten zullen onderdeel worden van het Regionaal Waterprogramma en worden uitgewerkt in de ZHOv.

Bij de ontwikkeling zijn gemeenten, waterschappen, drinkwaterbedrijven en omgevingsdiensten betrokken.

Redactioneel

C1 Aan de wens van Oasen om aandacht te besteden aan de schadelijke invloed van thermische verontreiniging op de grondwaterkwantiteit zal gevolg worden gegeven in de toelichting op de Pmv2021. Deze invloed kan overigens niet gereguleerd worden in de Pmv2021.

Gevolgen van de zienswijze van Oasen voor het ontwerp van de Pmv2021

Zie onze reactie in deze rubriek, op 2.3.2, onder A4, van de zienswijze van Dunea over de zorgplicht.

De omschrijving in artikel 5 Pmv2021 wat in ieder geval onder schadelijke stoffen moet worden verstaan is aangescherpt.

In artikel 27, derde lid, en in bijlage 1, onder B3, voorschrift 2, Pmv2021 is aangegeven dat uitbreidingen van niet-relevante omvang van bijvoorbeeld infrastructuur alleen zijn toegestaan voor zover door de initiatiefnemer/houder van de inrichting kan worden aangetoond dat het risico van verontreiniging van grondwater door die uitbreiding niet toeneemt.

De regeling voor sondering is aangepast. Een sondering mag worden toegepast tot aan het zoetbrakgrensvlak. Het gat dat door de sondering is ontstaat moet na afloop weer worden dichtgemaakt op zodanige wijze dat de slecht-doorlatende eigenschappen zoveel als mogelijk in de oorspronkelijke staat worden hersteld met een hiervoor geschikt product, zoals bentoniet. Ten overvloede zij opgemerkt dat een vergelijkbare regeling ook van toepassing zal zijn op het plaatsen van peilbuizen.

Aan de wens van Oasen om aandacht te besteden aan de schadelijke invloed van thermische verontreiniging op de grondwaterkwantiteit is gevolg gegeven in de toelichting op de Pmv2021. Deze invloed kan overigens niet gereguleerd worden in de Pmv2021.

2.3.2 Zienswijze van Dunea

Verzonden op 23 februari 2021

Samenvatting van de zienswijze van Dunea

A Algemeen

A1 Verzocht wordt om een claim op ruimte voor het gebied voor aanvullende strategische voorraden tussen Valkenhorst en Mientkant in Katwijk (Zie kaart).

KAARTVALKENBURG
.pdf

A2 Hoe vindt bescherming van een gebied voor aanvullende strategische voorraden vermeld in het regionale waterprogramma in het kader van de Pmv2021 plaats?

A3 De omschrijving van de regeling van de bebording wordt niet voldoende duidelijk gevonden. De voorgestelde facultatieve bebording van boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden komt naar het oordeel van Dunea de duidelijkheid niet ten goede. Bovendien is de mogelijkheid voor gedeputeerde staten tot de bebording alsnog te verplichten daarmee in strijd.

A4 Naar het oordeel van Dunea moet een regeling worden getroffen voor zogenaamde externe werking. Activiteiten buiten grondwaterbeschermingsgebieden die negatief van invloed zijn op de kwaliteit van het grondwater in die gebieden mogen niet plaatsvinden. Gewezen wordt op de gevaren voor die kwaliteit van systemen voor warmte-koude opslag.

B. Inhoudelijk

B1 De bepaling op grond waarvan een drinkwaterbedrijf is vrijgesteld van de Pmv2021 moet verder worden uitgebreid. Dit geldt onder meer voor het onderzoek naar nieuwe drinkwaterwinningen en innovaties daarvan.

B2 Dunea wenst een regeling voor het infiltreren van regenwater afkomstig van daken in waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones kan worden toegestaan, indien het regenwater afkomstig is van een dak samengesteld uit inert materiaal en schadelijke stoffen niet kunnen uitlogen. Wellicht kan deze uitzondering in artikel 33 van de Pmv 2021 worden ondergebracht.

B3 Heipalen mogen uit waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden niet worden verwijderd. De kans op schade aan het grondwater is daarvoor te groot.

B4 In een ondergronds deel van een bodemenergiesysteem mag alleen leidingwater worden toegepast. Het gebruik van andere stoffen mag niet worden toegestaan.

B5 Gevraagd wordt naar de strekking van de regeling voor reeds aanwezige bodemenergiesystemen.

B6 Een bak voor de opvang van schadelijke stoffen moet een grotere capaciteit hebben dan is aangegeven: deze is gedimensioneerd op de maximale hoeveelheid schadelijke stoffen. In een open bak kan immers ook regenwater aanwezig zijn.

B7 Een thermische bron, zoals van een bodemenergiesysteem, kan ook negatief van invloed zijn op de omvang van de grondwatervoorraden.

B8 Ook verzilting is schadelijk voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.

B9 In de toelichting over de Omgevingswet wordt gerept over maatschappelijke behoeften. Daaronder is de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening begrepen. Dunea wijst op een ander begrip gebruikt in de structuurvisie ondergrond: dwingende reden van groot maatschappelijk belang en stelt de vraag of dit begrip niet gebruikt moet worden.

B10 Dunea wenst een ruimtelijke modellering in 3D.

B11 Dunea vraagt zich af of het beschermingsregime voor boringsvrije zones (en ook gebieden voor aanvullende strategische voorraden) van toepassing is op functies niet schadelijk voor de slecht-doorlatendheid van de bodemlagen, maar wel mogelijk risicovol zijn voor de kwaliteit van het grondwater. In dit verband wordt gewezen op het voornemen van een aanleg van een begraafplaats in een boringsvrije zone.

B12 Naar het oordeel van Dunea moet het verbod een inrichting te veranderen of de werking van de inrichting te veranderen, indien die verandering of de verandering van de werking van de inrichting nadelige gevolgen heeft of kan hebben voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning, ook betrekking hebben op veranderingen waarvan de gevolgen voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning beheersbaar zijn.

B13 Verzocht wordt om de door PZH en Dunea eind jaren negentig ontwikkelde methodiek voor de beoordeling van de risico's van wegen en parkeerterreinen binnen een waterwingebied te verwerken in de desbetreffende besluitvorming op een vergelijkbare wijze als het TNO-rapport " Een methodiek voor de bepaling van het risico van bodemverontreiniging door bedrijven" van augustus 1990".

B14 De toepassing van gladde palen in grondwaterbeschermingsgebieden is ongewenst.

B15 De vraag wordt gesteld of 'schuin' boren of te wel gestuurde boringen in een grondwaterbeschermingsgebied zijn toegestaan.

B16 Volgens Dunea strekt de Pmv2021 ter bescherming van het grondwater tot een diepte van 500 meter. Daaronder is de Mijnbouwwet van toepassing.

B17 Hoe kunnen veranderingen van de slecht-doorlatendheid van bodemlagen worden beoordeeld?

B18 Ontgrondingen ten behoeve van de drinkwaterproductie zoals graven van extra infiltratieplassen (voorbeeld in Berkheide) of aanleggen van draineerleidingen juist noodzakelijk voor de drinkwatervoorziening en dienen onder vrijstelling (artikel 6) te vallen

C. *Redactioneel*

C1 In de tekst moet 'algemene strategische voorraden' worden vervangen door 'aanvullende strategische voorraden'.

C2 Op pagina 59 in de toelichting moet in de zin “Ook thermische invloed kan een rol spelen bij het ontstaan van een biologische verontreiniging.” na ‘biologisch’ worden toegevoegd ‘en chemische’. Chemische reacties kunnen door opwarming worden versneld.

Beantwoording van de zienswijze van Dunea

Inhoudelijk

A1 Over de wens van Dunea een gebied voor aanvullende strategische voorraden aan te wijzen tussen Valkenhorst en Mientkant in Katwijk, zal besluitvorming plaatsvinden in het kader van het regionaal waterprogramma. De daadwerkelijke aanwijzing daarvan zal moeten plaatsvinden in de dan geldende regels voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning. De aanwijzing kan eventueel ook meteen betrekking hebben op een waterwingebied met een al dan niet daarbij horende grondwaterbeschermingszone en boringsvrije zone. In dat laatste geval gelden de aanvullende procedureregels zoals beschreven in de reactie op 2.1.1, onder C1, van de zienswijze van de gemeente Krimpenerwaard.

A2 Aanwijzing van een gebied voor aanvullende strategische voorraden heeft plaats te vinden in het regionaal waterprogramma²², in de Pmv2021 en in de toekomst in de ZHOv. In het ontwerp regionaal waterprogramma van Zuid-Holland dat begin 2021 ter inzage heeft gelegen is aangegeven dat de aanwijzing daadwerkelijk zal plaatsvinden in de ZHOv.

In de Pmv2021 zal wat betreft de te verlenen bescherming van gebieden voor aanvullende strategische (vooralsnog), worden aangesloten op die voor boringsvrije zones. Deze regels zijn primair gericht op het tegengaan van aantastingen de slecht-doorlatende lagen van de bodem.

A3 Het standpunt van Dunea over de onduidelijke bebordingsregeling wordt onderschreven. Artikel 4 is verduidelijkt. Bebording zal voor drinkwaterbedrijven verplicht zijn voorgeschreven voor waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden. Het zal een drinkwaterbedrijf vrijstaan om ook boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden ‘te beborden’. De mogelijkheid van een verplichting ter zake bij besluit van gedeputeerde staten zal komen te vervallen.

A4 Naar aanleiding van deze zienswijze zien wij aanleiding tot een heroverweging van de ontwerp-Pmv2021. Deze heroverweging is overigens ook ingegeven vanwege het recente rapport van 10 mei 2021 van de Inspectie Leefomgeving en Transport [over de risico’s voor bodem en grondwater bij de aanleg van gesloten bodemenergiesystemen](#). In dit rapport is aangegeven dat door initiatiefnemers niet altijd voldoende rekening wordt gehouden met de risico’s van de vervuiling van grondwater door gesloten bodemenergiesystemen. Dit kan tot gevaren leiden voor de openbare drinkwatervoorziening.

Wij zien, mede vanwege de op ons rustende plicht bij de vaststelling van de Pmv2021 de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening aan te merken als een dwingende reden van groot openbaar belang, reden tot uitbreiding van de werkingssfeer van de in het ontwerp-Pmv2021 vermelde zorgplicht (artikel 7). Deze zal niet langer alleen betrekking hebben op handelingen of het nalaten daarvan in grondwaterbeschermingsgebieden, maar op al het handelen of nalaten dat potentieel schadelijk kan zijn voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning

²² Artikel 4.11, eerste lid, onder a, Waterbesluit jo. 11, derde lid, onder d, jo. 7, eerste lid, tweede gedachtestreepje, Kaderrichtlijn water.

in die gebieden. Voorwaarde voor de toepassing van de zorgplicht is steeds dat degene die een handeling verricht of nalaat weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door dat handelen of nalaten de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in een grondwaterbeschermingsgebied kan worden geschaad. Indien die handeling wordt verricht buiten een grondwaterbeschermingsgebied, dan rust op de geadresseerde de verplichting de maatregelen te treffen die in redelijkheid van deze persoon kunnen worden gevergd, ter voorkoming van schade aan de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning, of, zo die schade zich voordoet, de gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

Niet vereist is dat de betreffende handeling achterwege wordt gelaten. In principe zijn de betreffende handelingen buiten grondwaterbeschermingsgebieden uit hoofde van de Pmv2021 daarmee steeds toegestaan. Wel dwingt de aanscherping van de zorgplicht voor grondwaterbeschermingsgebieden partijen actief buiten zulke gebieden zorgvuldig om te gaan met de mogelijke risico's van hun activiteiten voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning van hun activiteiten. De toepassing van de zorgplicht voor activiteiten buiten grondwaterbeschermingsgebieden voor deze geadresseerden zal in beginsel alleen noodzaken tot maatregelen die voor een normale verantwoorde bedrijfsvoering vereist zijn. Alleen bij uitzondering, bij activiteiten met een bovengemiddeld hoog risico, kunnen aanvullende maatregelen aan de orde zijn.

Naar ons oordeel stuit deze aanscherping op dit moment niet op onoverkomelijke bezwaren. De aanscherping kan worden gezien als een uitwerking van de op dit moment reeds geldende landelijke zorgplichten.²³ De Omgevingswet zal een vergelijkbare, zelfs iets zwaardere, dan voorgestelde zorgplicht gaan bevatten.²⁴ De aanscherping kan worden gezien als een uitwerking van wat op dit moment al sinds jaar en dag als bestaand recht kan worden gezien ten aanzien van de problemen voor de kwaliteit van grondwater met het oog op de waterwinning.

Wellicht zullen in de toekomst meer concrete regels worden gesteld voor activiteiten buiten grondwaterbeschermingsgebieden. Daarover kan in het kader van het Regionaal Waterprogramma worden nagedacht.

Voor een verdere toelichting op achtergrond en werking van de provinciale zorgplicht voor grondwaterbeschermingsgebieden wordt verwezen naar de toelichting van de Pmv2021 over dit onderwerp (paragraaf 8.4).

Inhoudelijk

B1 De Pmv2021 is niet van toepassing op activiteiten door drinkwaterbedrijven die in direct verband staan met de zorg voor een voldoende en duurzame uitvoering van de openbare drinkwatervoorziening. Onder deze zorg kunnen tal van activiteiten zijn begrepen. Zo nodig kan een lijst van activiteiten worden vastgesteld die geacht worden in ieder geval onder deze zorg te vallen.

B2 Aan deze wens van Dunea zal tegemoet worden gekomen. Het lozen van regenwater afkomstig van daken samengesteld uit materiaal waaruit schadelijke stoffen niet kunnen uitloggen, zal op grond van artikel 33 Pmv 2021 worden toegestaan.

B3 Zie de reactie op 2.3.1, onder B2, van de zienswijze van Oasen.

B4 Zie de reactie op 2.3.1, onder B3, van de zienswijze van Oasen.

²³ Artikel 1.1a Wet milieubeheer.

²⁴ Artikel 1.7 Omgevingswet.

B5 Reeds aanwezige bodemenergiesystemen in een waterwingebied, een grondwaterbeschermingszone en een boringsvrije zone zullen tot 1 januari 2034 zijn toegestaan, mits worden voldaan aan de gestelde voorschriften.

Voor het overige wordt verwezen naar onze reactie op 2.2.1, onder A3, van de zienswijze van het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard.

B6 Het door Dunea gesignaleerde probleem van de mogelijkheid van het overlopen van een lekbak is ondervangen door de eis dat de lekbak tegen inregenen is beschermd.

B7 De Pmv2021 bevat regels voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in grondwaterbeschermingsgebieden. De Pmv2021 kan geen regels bevatten voor de kwantiteit van de grondwatervoorraden in die gebieden. Een aantasting van die kwantiteit kan wel een gevaar zijn voor de openbare drinkwatervoorziening. Provinciale regels voor een aanpak van de kwantiteitsproblemen kunnen wel worden gegeven.

In het kader van het Regionaal Waterprogramma Zuid-Holland zal worden gekeken naar de wenselijkheid van regulering van schadelijke invloeden op de grondwatervoorraden in grondwaterbeschermingsgebieden.

In de toelichting op de Pmv2021 zal kort worden ingegaan op de problemen van thermische verontreiniging.

B8 Terecht verwijst Dunea naar de problemen van de verzilting. Aan dit probleem zal aandacht worden besteed in het kader van het Regionaal Waterprogramma Zuid-Holland.

B9 De terminologie in de toelichting waaraan Dunea refereert is afkomstig uit de Omgevingswet. De Omgevingswet zal in de toekomst het primaire kader vormen voor regulering van de problemen voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.

De Drinkwaterwet zal overigens met de Omgevingswet niet komen te vervallen. De terminologie van de Drinkwaterwet blijft daarmee in principe ongewijzigd.

B10 Wij onderschrijven de wenselijkheid van een 3D-modellering in de ruimtelijke besluitvorming, zeker wat betreft onderwerpen met ondergrondse aspecten, zoals waterwinning en grondwaterbescherming, wat betreft de ondergrond vaak 3D-ordening genoemd. Voor 3D-ordening is door Zuid-Holland [het nodige instrumentarium](#) ontwikkeld. 3D-ordening is op dit moment niet voor de ruimtelijke besluitvorming voorgeschreven en kan dus in de besluitvorming niet worden toegepast.

B11 Inderdaad richt het beschermingsregime voor boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden zich primair op het tegengaan van de aantasting van de slecht-doorlatende eigenschappen van de bodem. Daarom is een regeling gegeven voor ingrepen aan of in de bodem. Activiteiten met een zeker risico van verontreiniging, zoals begraafplaatsen zijn in boringsvrije zones en in gebieden voor aanvullende strategische voorraden toegestaan. Wel geldt voor degene die deze activiteiten verricht steeds de zorgplicht.

Een specifieke regeling is getroffen voor een ingreep aan of in de bodem in een boringsvrije zone of een gebied voor aanvullende strategische voorraden die uit hoofde van de aantasting van de slecht-doorlatendheid wel is toegestaan, maar waarbij vaste en vloeibare schadelijke stoffen worden gebruikt. Deze regeling is ingegeven vanwege de grote kans op ernstige verontreiniging van het grondwater in een boringsvrije zone of een gebied voor aanvullende strategische voorraden. Een

ernstige verontreiniging in die zones respectievelijk gebieden kan een direct gevaar zijn voor de openbare drinkwatervoorziening.

B12 Veranderingen van inrichtingen zijn ook toegestaan, indien zodanig beheersbaar dat zij geen nadelige gevolgen hebben of kunnen hebben voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning. Aan de wens van Dunea is dus tegemoet gekomen. Zo nodig kan de nodige flexibiliteit over de uitleg van deze bepaling worden gegeven in een door ons vast te stellen beleidsregel.

B13 Aan de wens van Dunea zal tegemoet worden gekomen. In de toelichting zal melding worden gemaakt van het rapport getiteld "Risico-analyse bij wegen en parkeerterreinen in beschermingszones van waterwingebieden in Zuid-Holland". Zo'n risicoanalyse kan onder meer worden toegepast in het kader van de besluitvorming voor een verlening van een ontheffing voor de aanleg of uitbreiding van een weg in een waterwingebied. De resultaten van een juiste toepassing van deze risicoanalyse kunnen worden gezien als de nodige kennis die door ons is vergaard omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.²⁵

Overwogen zal worden om deze risicoanalyse net als het TNO-rapport "Een methodiek voor de bepaling van het risico van bodemverontreiniging door bedrijven" van augustus 1990 te vervatten in een door ons vast te stellen beleidsregel.

B14 Voor ons is de toepassing van gladde heipalen in een grondwaterbeschermingsgebied aanvaardbaar, mits deze niet wordt verwijderd. Van verwijdering van gladde palen is nogal eens sprake bij een palenmatras. Een palenmatras wordt vaak in de wegenbouw toegepast. Een dergelijk matras moet nogal eens worden verwijderd of verplaatst in verband met de reconstructie van een weg dan wel de aanleg van kabels of leidingen. Daarmee worden ook de slecht-doorlatende eigenschappen aangetast. Dit is bij toepassing van gladde heipalen in bijvoorbeeld de woningbouw niet of in ieder geval veel minder het geval. Een dergelijke heipaal kan alleen op basis van een ontheffing worden verwijderd. Aan een dergelijke verwijdering wordt het voorschrift verbonden dat het gat moet worden afgedicht en de aantasting van de slecht-doorlatendheid moet worden hersteld.

B15 De regels voor ingrepen aan of in de bodem zijn ook van toepassing op het 'schuin' aanboren van een grondwaterbeschermingsgebied. Dit vloeit voort uit de '3D-definitie' van grondwaterbeschermingsgebieden als bedoeld in artikel 2 Pmv2021.

B16 De Mijnbouwwet is van toepassing op delfstoffen aanwezig op een diepte van meer dan 100 meter beneden de oppervlakte van de aardbodem en op aardwarmte aanwezig op een diepte van meer dan 500 meter.²⁶ Indien niet aan deze 'diepte-eis' wordt voldaan, dan is geen sprake van een mijnbouwactiviteit in de zin van de Mijnbouwwet.

Diverse mijnbouwactiviteiten zijn onderworpen aan een mijnbouwvergunningplicht. Dit is onder meer het geval voor het opsporen en winnen van delfstoffen en aardwarmte. De vergunning worden verleend door minister van Economische Zaken en Klimaat.²⁷ In het kader van de totstandkoming van die vergunning wordt in beginsel niet gekeken naar milieuaspecten. Desalniettemin kan de mijnbouwvergunning worden geweigerd indien het in de aanvraag aangeduide gebied door de minister van Economische Zaken en Klimaat niet geschikt wordt geacht vanwege het planmatig

²⁵ Artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

²⁶ Artikel 2 Mijnbouwwet.

²⁷ Artikel 6 Mijnbouwwet.

gebruik of beheer van grondwater met het oog op de winning van drinkwater.²⁸ Onder dit planmatig gebruik of beheer wordt mede verstaan “de bescherming van bestaande waterlagen”.²⁹

In het kader van de aanvraag om zo'n mijnbouwvergunning worden gedeputeerde staten door de minister van Economische Zaken en Klimaat in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de aanvraag. Bij de totstandkoming van het advies hebben gedeputeerde staten de verplichting burgemeester van de betrokken gemeenten en het dagelijks bestuur van de waterschappen van het gebied waarop de aanvraag betrekking heeft, te betrekken.³⁰

Daarnaast geldt een omgevingsplicht voor veel mijnbouwwerken. Een mijnbouwwerk is een werk voor het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte dan wel voor de opslag van stoffen.³¹ Daaronder vallen boorgaten en allerlei andere werken voor voornoemde mijnbouwactiviteiten.³²

Een mijnbouwwerk kan ook een inrichting zijn in de zin van de Wet milieubeheer. Voor dergelijke mijnbouwrichtingen is vaak een omgevingsvergunning vereist. Ook kunnen voor dergelijke mijnbouwrichtingen de regels van het Activiteitenbesluit van toepassing zijn.

Niet alle mijnbouwwerken zijn inrichtingen. Ook deze mijnbouwwerken zijn vaak omgevingsvergunningplichtig.³³ De minister van Economische Zaken en Klimaat is vergunningverlenend gezag.³⁴ Gedeputeerde staten zijn aangewezen als adviseur bij een aanvraag voor een mijnbouwwerk voor de aanleg, wijziging, uitbreiding van een boorgat dan wel de winning van delfstoffen of aardwarmte.³⁵

Hoewel dus in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Mijnbouwwet reeds op allerlei wijzen wordt gekeken naar het drinkwaterbelang, is door het kabinet nadrukkelijk aangegeven dat dit belang primair moet worden verzekerd in het kader van de provinciale regulering.³⁶ Daarom zijn voor mijnbouwactiviteiten ook in de Pmv2021 regels gesteld.

B17 De mate van doorlatendheid van de bodem kan onder meer worden vastgesteld op basis van die van de omliggende gronden. In de gebiedsdossiers met informatie over gebieden in Zuid-Holland is de bodemopbouw aangegeven. Het voornemen is om deze informatie beter toegankelijk te gaan maken.

Uiteraard kan de mate van doorlatendheid voorafgaand aan een ingreep in of aan de bodem ook worden onderzocht, op basis van soort, samenstelling en dikte van bodemlagen. Ten behoeve van de vaststelling daarvan kunnen wij zo nodig nadere voorschriften dan wel een beleidsregel vaststellen.

Benadrukt wordt het grote belang van het behoud van de slecht-doorlatendheid van bodemlagen. In principe moeten aantastingen daarvan zoveel als mogelijk achterwege blijven. Indien dat niet mogelijk is, dan moeten de gaten weer goed worden gedicht.

B18 De regels voor ingrepen aan of in de bodem zijn niet van toepassing op ontgrondingen. In die zin kan aan het verzoek van Dunea geen gevolg worden gegeven.

In de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning wordt voorzien via de besluitvorming op grond van de Ontgrondingenwet. In principe zijn ontgrondingen vergunningplichtig. Gedeputeerde staten zijn gehouden vergunningen voor ontgrondingen anders dan in rijkswateren te verlenen.

²⁸ Artikel 9, eerste lid, onder f, onder 2°, van de Mijnbouwwet.

²⁹ Kamerstukken II 2015–2016, 34 348, nr. 3, p. 11.

³⁰ Artikel 16 Mijnbouwwet.

³¹ Artikel 1.1, onder n, Mijnbouwwet.

³² Artikel 2 Mijnbouwbesluit.

³³ Artikel 2.1, eerste lid, onder e, jo. 1.1, eerste lid, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

³⁴ Artikel 3.3, vierde lid, Besluit omgevingsrecht.

³⁵ Artikel 6.1, derde lid, Besluit omgevingsrecht.

³⁶ Kamerstukken II 2015–2016, 34 348, nr. 6, p. 52.

Het vergunningstelsel van de Ontgrondingenwet zal worden geïntegreerd in de Omgevingswet. In het kader van die integratie zal door ons worden bezien in hoeverre aan de wens van Dunea om te komen tot een afwijkende regeling voor het ontgronden in verband met de zorg voor een voldoende en duurzame uitvoering van de openbare drinkwatervoorziening tegemoet kan worden gekomen.

C. Redactioneel

C1 De redactionele verbetering is aangebracht.

C2 Deze suggestie is overgenomen in de tekst van de toelichting.

Gevolgen van de zienswijze van Dunea voor het ontwerp van de Pmv2021

De bebordingsregeling van artikel 4 Pmv2021 is aangepast. Bebording zal voor drinkwaterbedrijven verplicht zijn voorgeschreven voor waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden. Het zal een drinkwaterbedrijf vrijstaan om ook boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden ‘te beborden’. De mogelijkheid van een verplichting ter zake bij besluit van gedeputeerde staten zal komen te vervallen.

De zorgplicht voor grondwaterbeschermingsgebieden zal ook betrekking hebben op handelen of nalaten (mogelijk) schadelijk voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning buiten grondwaterbeschermingsgebieden met dien verstande dat handelingen buiten die gebieden niet verboden zijn.

In artikel 33 Pmv2021 zal zijn aangegeven dat het lozen is toegestaan van regenwater afkomstig van daken samengesteld uit materiaal waaruit schadelijke stoffen niet kunnen uitloggen.

In de regels voor de opvang van allerlei schadelijke stoffen zal zijn aangegeven dat de lekbak tegen inregenen moet zijn afgeschermd.

In de toelichting op de Pmv2021 is ingegaan op de problemen van thermische verontreiniging.

In de toelichting zal melding worden gemaakt van het rapport getiteld “Risico-analyse bij wegen en parkeerterreinen in beschermingszones van waterwingebieden in Zuid-Holland”. Zo’n risicoanalyse kan onder meer worden toegepast in het kader van de besluitvorming voor een verlening van een ontheffing voor de aanleg of uitbreiding van een weg in een waterwingebied. De resultaten van een juiste toepassing van deze risicoanalyse kunnen worden gezien als de nodige kennis die door ons moet worden vergaard omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.³⁷

In de toelichting zullen door Dunea aangestipte redactionele verbeteringen worden aangebracht.

2.3.3 Zienswijze van Evides

Verzonden op 24 februari 2021

³⁷ Artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Samenvatting van de zienswijze van Evides

Inhoudelijk

A1 Gewezen wordt op de thermische beïnvloeding van bodemenergiesystemen met een risico voor chemische of biologische verontreiniging. De huidige begrenzings van de diverse gebiedscategorieën zijn op die risico's niet voldoende afgestemd. Systemen voor Warmte Koude Opslag (WKO) kunnen ook buiten grondwaterbeschermingsgebieden negatief van invloed zijn op de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning (externe werking).

A2 Betreurd wordt dat reeds aanwezige bodemenergiesystemen tot 2034 worden toegestaan.

A3 Toepassing van monopropyleen glycol in reeds aanwezige bodemenergiesysteem is niet wenselijk.

A4 Regels moeten worden gegeven voor het buiten gebruik stellen en afdichten van bodemenergiesystemen.

A5 Allerlei vormen van bestaand gebruik zijn toegestaan. Aan dit gebruik zijn geen voorwaarden gesteld.

A6 Niet-relevante uitbreidingen van vormen van bestaand gebruik toegestaan. Duidelijkheid wordt gevraagd over de vraag wat daaronder moet worden verstaan.

A7 In de regeling moet aandacht worden besteed aan het slopen en verwijderen van fundering die de slecht-doorlatende eigenschappen van de bodem kunnen aantasten.

A8 Ook voor strooiplaatsen van as moet de mogelijkheid van ontheffing verleend mogen worden.

A9 De regels voor gebieden voor aanvullende strategische voorraden, welke primair betrekking hebben op het voorkomen van de aantasting van slecht-doorlatende bodemlagen, zijn niet zinvol voor zover in die gebieden die lagen niet aanwezig zijn (zogenaamd freatisch grondwater).

A10 Een bak voor de opvang van schadelijke stoffen moet een grotere capaciteit hebben dan is aangegeven: deze is gedimensioneerd op de maximale hoeveelheid schadelijke stoffen. In een open bak kan immers ook regenwater aanwezig zijn.

A11 Hoe kan worden vastgesteld dat de doorlatendheid van de bodem na een ingreep niet groter is geworden.

A12 Ontgrondingen vinden ook plaats in het kader van de openbare drinkwatervoorziening.

Redactioneel/verzoek om toelichting

B1 Onduidelijk is wat de wijzigingen zijn ten opzichte van de regels zoals neergelegd in de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland. Een tabel met wijzigingen ontbreekt.

B2 Gewenst wordt dat kolomhoofden in de tabel op elke pagina terugkomen.

B3 Zijn mijnbouwactiviteiten binnen in Zuid-Holland aan de orde?

B4 In de toelichting onder paragraaf 4.4 moet drinkwatervoorziening als een maatschappelijke behoefte worden vervangen als drinkwatervoorziening “een dwingende reden van groot maatschappelijk belang”.

B5 Aan de toelichting onder paragraaf 8.7 moet bij het roeren van grond niet alleen boorputten, maar ook de aanleg/aanpassing van windrains, infiltratieputten, infiltratiekanalen worden genoemd.

B6 Gevraagd wordt of begraafplaatsen en terreinen voor de uitstrooiing van as en de uitbreiding daarvan ook is verboden in een boringsvrije zone.

B7 De toepassing van gladde palen kan negatief van invloed zijn op de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.

B8 Duidelijk moet zijn dat het beschermingsregime ook van toepassing moet zijn op ondergrondse activiteiten, zoals het geval kan zijn bij gestuurde boringen.

Beantwoording van de zienswijze van Evides

Inhoudelijk

A1 De beantwoording van de vraag of de huidige gebiedsbegrenzingsen voldoende zijn afgestemd op de risico's van bodemenergiesystemen behoort niet primair te worden gegeven in het kader van de vaststelling van de Pmv2021, maar in die van de vaststelling van het Regionaal Waterprogramma Zuid-Holland. Dit waterprogramma bevat maatregelen teneinde een verdere achteruitgang van de kwaliteit van grondwater te voorkomen, zoals de instelling van beschermingszones.³⁸

Uiteraard moeten gewijzigde inzichten in de vereiste omvang van de diverse gebiedscategorieën van grondwaterbeschermingsgebieden uiteindelijk hun beslag krijgen in een wijziging van de provinciale regelgeving voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning. Dit kan noodzaken tot een wijziging van de Pmv2021 dan wel de toekomstige regels van de ZHOv. Overigens is het de vraag of louter om redenen van bodemenergie aanpassing van de gebiedsbegrenzing altijd nodig is. In dit verband wordt gewezen op de uitgebreide zorgplicht. Zie hiervoor verder de reactie op 2.3.2, onder A4, van de zienswijze van Dunea.

A2 Zie onze reactie op 2.1.1, onder C8, van de zienswijze van de gemeente Krimpenerwaard.

A3 Zie de reactie op 2.3.1, onder B11, van de zienswijze van Oasen.

A4 Regels zijn gegeven voor een ingreep in of aan de bodem. Daaronder is de verwijdering van een bodemenergiesysteem begrepen. Dergelijke ingrepen zijn in beginsel niet toegestaan behoudens ontheffing.

³⁸ Artikel 4.11, eerste lid, onder a, Waterbesluit jo. 11, derde lid, onder d, jo. 7, derde lid, Kaderrichtlijn water.

A5 Het gebruik van (infrastructurele) werken die overeenkomstig de vroegere regels voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning reeds legaal aanwezig zijn, blijft toegestaan. Aan dit gebruik zijn, bijvoorbeeld wat betreft het gebruik van schadelijke stoffen of bouwwerkzaamheden, allerlei voorschriften verbonden.

Reeds legaal aanwezig bodemenergiesystemen mogen tot 1 januari 2034 worden gebruikt. Aan het gebruik van deze werken zijn voorschriften verbonden.

Aan voornoemde verandert (vrijwel) niets.

A6 Zie over de nieuwe regeling voor niet-relevante uitbreidingen onze reactie op 2.3.1, onder B12, van de zienswijze van Oasen.

A7 Zie reactie op 2.3.1, onder B2, van de zienswijze van Oasen.

A8 Abusievelijk is verzuimd de mogelijkheid van een ontheffing voor de uitstrooiing van as (van een crematie) op te nemen. Een ontheffing voor die uitstrooiing is ook opgenomen in de Pmv. In de leemte is voorzien.

A9 Het verbod van artikel 96 Pmv2021 is van toepassing op de aantasting van een slecht-doorlatende laag in de bodem. De opmerking van Evides gaat over de situatie dat geen slecht-doorlatende laag aanwezig is. In dat geval zijn de regels voor het voorkomen van de aantasting van een slecht-doorlatende laag van de bodem niet van toepassing. Van een aantasting van de slecht-doorlatende laag kan immers geen sprake zijn.

Nader bezien zal worden of het beschermingsregime voor aanvullende strategische voorraden, welke voorraden uiteraard, na in gebruik name geschikt moeten zijn voor onmiddellijke winning voor drinkwaterproductie, wel voldoende op dit doel is toegesneden.

A10 Zie onze reactie op 2.3.2, onder B6, van de zienswijze van Dunea ten aanzien van de capaciteit van een opvangbak.

A11 Zie reactie op 2.3.2, onder B17, van de zienswijze van Dunea ten aanzien van de bepaling van de slecht-doorlatende bodemlagen.

A12 Zie reactie op 2.3.2, onder B18, van de zienswijze van Dunea ten aanzien van de regels voor ontgroningen.

Redactioneel/verzoek om toelichting

B1 Zie reactie op 2.1.2, onder A2, van de gemeente Rotterdam.

B2 Aan het verzoek om de kolomhoofden in elke tabel op elke pagina te laten terugkomen zal gevolg worden gegeven.

B3 Tot de mijnbouwactiviteiten in de zin van de Pmv2021 behoren onder meer de opslag van stoffen op een diepte van meer dan 100 meter en het winnen van aardwarmte op een diepte van meer dan 500 meter. Op een aantal plaatsen wordt op een diepte van 1.700 tot 4.000 kilometer in Zuid-Holland aardwarmte gewonnen: <https://geothermie.nl/index.php/nl/geothermie-aardwarmte/geothermie-in-nederland/projectoverzicht>.

Een experiment met opslag van een surplus aardwarmte zal plaatsvinden in Rijswijk, Delft, in Rotterdam Nesseland en in Pijnacker/Lansingerland.

Opslag van aardgas en van stoffen in zoutkoepels komt, anders dan in andere provincies in ons land, niet in Zuid-Holland voor.

Zie ook de reactie op 2.3.2, onder B16, van de zienswijze van Dunea.

B4 De tekst waarnaar Evides refereert, gaat over de Omgevingswet. In de terminologie van de Omgevingswet gaat het om “maatschappelijke behoeften” (artikel 1.3 Omgevingswet). Onder 4.6 van de toelichting is de door Evides gewenste tekst wel met zoveel woorden vermeld. Deze gaat over de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Regels voor deze duurzame veiligstelling zijn neergelegd in de Drinkwaterwet. De Drinkwaterwet geeft aan hoe provinciale bestuursorganen in de besluitvorming hebben om te gaan met deze duurzame veiligstelling. De Drinkwaterwet zal niet opgaan in de Omgevingswet.

B5 De voorschriften zijn niet van toepassing op activiteiten door een drinkwaterbedrijf in direct verband met haar zorg voor een voldoende en duurzame uitvoering van de openbare drinkwatervoorziening in haar distributiegebied. Welke activiteiten daaronder zijn begrepen is vooralsnog niet goed te specificeren. Dat vereist nadere studie.

Het is denkbaar dat in overleg met de omgevingsdienst Haaglanden en de drinkwaterbedrijven in de toekomst zal worden gekomen tot een lijst van activiteiten welke in ieder geval geacht worden te zijn begrepen te vallen onder voornoemde zorg voor een voldoende en duurzame uitvoering van de openbare drinkwatervoorziening.

In verband met voornoemde niet-toepasselijkheid van de Pmv-2021 wordt nogmaals gewezen op de zorgplicht voor de eigenaar van een drinkwaterbedrijf. Op grond daarvan rust op die eigenaar de zorg voor een voldoende en duurzame uitvoering van de openbare drinkwatervoorziening binnen een distributiegebied.

B6 Zie de reactie op 2.3.2, onder B11, van de zienswijze van Dunea met betrekking tot de regels voor begraafplaatsen en terreinen voor de uitstrooiing van as in boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden.

B7 Zie de reactie op 2.3.3, onder B7, van de zienswijze van Evides.

B18 Zie de reactie op 2.3.2, onder B15, van de zienswijze van Dunea.

Gevolgen van de zienswijze van Evides voor het ontwerp van de Pmv2021

In artikel 37 van de Pmv2021 zal zijn aangegeven dat een ontheffing ook kan worden verleend voor de uitstrooiing van as (afkomstig van een crematie).

Zie onze reactie in deze rubriek op 2.3.1, onder B12, van de zienswijze van Oasen wat betreft niet-relevante uitbreidingen en op 2.3.2, onder B6, van de zienswijze van Dunea ten aanzien van de capaciteit van een lekbak.

2.4.1 Zienswijze van de Omgevingsdienst Haaglanden

Verzonden op 1 februari 2021

Samenvatting van de zienswijze van Omgevingsdienst Haaglanden

A Algemeen

A1 Het ontwerp is gedegen. De toelichting is goed leesbaar.

A2 Verzocht wordt om de opmerkingen over een aantal artikelen ook te betrekken bij de verwerking van de zienswijzen in het kader van de vaststelling van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

A3 De toelichting op de specifieke artikelen is te summier en geeft daarmee niet altijd voldoende informatie.

B. Inhoudelijk

B1 Dunea bekijkt of drinkwaterwinning van het Valkenburgse Meer een reële optie is. Voor dit gebied zijn ook bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat aanvragen gedaan voor de winning van aardwarmte. Ook is woningbouw van ongeveer 5.600 woningen voorzien op het voormalige vliegveld Valkenburg. De energievoorziening van deze woningen zou via bodemenergie moeten plaatsvinden. De twee ontwikkelingen zijn niet verenigbaar met toekomstige waterwinning. Toekomstige waterwinning is niet meer mogelijk wanneer de ontwikkelingen doorgang vinden.

B2 De Pmv2021 is niet van toepassing op activiteiten door drinkwaterbedrijven in direct verband met hun zorg voor een voldoende en duurzame uitvoering van de openbare drinkwatervoorziening. Naar het oordeel van ODH is deze uitzondering te ruim en zou zij zich niet moeten uitstrekken tot grondwaterbeschermingsgebieden, boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden. De uit hoofde van de Drinkwaterwet rustende zorg voor een voldoende en duurzame uitvoering van de openbare drinkwatervoorziening heeft alleen betrekking op het distributiegebied of te wel het gebied waar de eigenaar van een drinkwaterbedrijf bevoegd en verplicht is tot leveren van drinkwater. Daaronder zijn voornoemde gebieden in beginsel niet begrepen. Verder worden vraagtekens gezet of drinkwaterbedrijven wel altijd de uitvoering van de in hun opdracht verrichte werkzaamheden met betrekking tot ingrepen aan of in de bodem voldoende in de gaten houden.

B3 Van belang is dat bij het slopen, zeker van ondergrondse constructies, zoals funderingen, gedeputeerde staten toezicht kunnen houden.

B4 De regels voor bouwen van gebouwen en dergelijke in grondwaterbeschermingszones zijn in de ontwerp-Pmv2021 anders dan in de Pmv niet meer genoemd. Dat is onwenselijk. Geen regels kunnen meer worden gegeven voor de in gebouwen toe te passen materialen, zoals zinken en koperen daken en vloestofdichte vloeren in de garage. Naar het oordeel van de Omgevingsdienst Haaglanden voorzien de regels in bijlage 2, onder A3 ook niet voldoende in de mogelijke problemen. Een voorschrift is gegeven voor de problemen verbonden aan de aanwezigheid van een bouwkeet voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning. Deze hebben verder weinig te maken met de aard van de ingreep aan of in de bodem. Daarmee is het niet meer goed mogelijk voorschriften te verbinden aan bouwwerkzaamheden.

Verder kunnen geen eisen meer worden gesteld aan bouwwerkzaamheden, zoals de afvoer van rioolwater.

B5 Sloopwerkzaamheden zijn niet vermeld in de Pmv2021. Dat is niet wenselijk. Bij het slopen kunnen schadelijke stoffen vrijkomen. Onduidelijk is waaronder het slopen van funderingen valt, zoals van heipalen. Onder de regels voor ingrepen aan of in de bodem of voor ingrepen aan of in de bodem waarbij schadelijke vaste of vloeibare stoffen worden gebruikt.

B6 Verzocht wordt om de uitzondering van het verbod om vaste installaties en leidingen in grondwaterbeschermingszones voor een openbaar riool in lijn met de Pmv weer terug te brengen van 4 tot 2,5 meter. Deze wens houdt verband met de soms dunne slecht-doorlatende bodemlagen. De slechte doorlatendheid van die lagen kan ook door de aanleg van een riool worden aangetast.

B7 Gewezen wordt op een wetgevingstechnische dubbeling in de artikelen 36 en 75 jo. bijlage 2, onder B1, voorschriften 1 en 2. Deze leidt tot misverstanden.

B8 Gewenst wordt een regeling voor de toepassing van een sondering tot aan het zoetbrakgrensvlak op basis van een melding. De voorgestelde regeling in de Pmv2021 is te beperkend.

B9 Na een ingreep aan of in de bodem moeten de bodemlagen zoveel als mogelijk in de oorspronkelijke staat worden hersteld. Gebruikt moet daarvoor worden van een geschikt product. Bentoniet wordt vermeld als een van de geschikte producten. Bij gaten afkomstig van gestuurde boringen is bentoniet niet geschikt. Daarvoor is drillgrout en dämmer geschikt, mits gecertificeerd. Voor sleuven moet daarentegen of de afgegraven grond of schone grond worden toegepast.

Redactioneel

Diverse opmerkingen van redactionele aard zijn gemaakt.

Beantwoording van de zienswijze van Omgevingsdienst Haaglanden

A Algemeen

A1 Deze zienswijze behoeft geen reactie.

A2 De door Haaglanden gegeven zienswijzen zullen ook worden betrokken in het kader van de totstandkoming van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

A3 Op onderdelen is, mede op basis van de zienswijzen, de toelichting aangevuld. Overigens is het denkbaar dat wij in de toekomst een beleidsregel vaststellen voor de uitleg van concrete voorschriften. Een beleidsregel is meer dan de toelichting een geschikt instrument voor die uitleg, omdat deze steeds aan de hand van de meest actuele inzichten kan worden aangepast.³⁹ Dit geldt te meer voor een zo uitgebreid onderwerp van regulering als de provinciale regels voor grondwaterbeschermingsgebieden.

B. Inhoudelijk

³⁹ Artikel 4:84 Algemene wet bestuursrecht.

B1 Zie de reactie op 2.3.2, onder A1, van de zienswijze van Dunea.

B2 Op de eigenaar van een drinkwaterbedrijf rust de zorg voor een voldoende en duurzame uitvoering van de openbare drinkwatervoorziening binnen een distributiegebied, die bevoegd en verplicht is tot levering van drinkwater in dat gebied.⁴⁰ Daarnaast heeft deze eigenaar tot taak het tot stand brengen en in stand houden van een duurzame en doelmatige openbare drinkwatervoorziening in het distributiegebied. De kwaliteit en duurzaamheid van het productie- en distributieproces van het te leveren drinkwater moet door de eigenaar worden verzekerd.⁴¹ Onder de openbare drinkwatervoorziening valt de productie en distributie van drinkwater door drinkwaterbedrijven.⁴² Onder de productie is onder meer de winning van drinkwater begrepen. Voornoemde zorg en taken hebben dus onder meer betrekking op de winning van drinkwater door de drinkwaterbedrijven.

Deze zorg en taken hebben betrekking op deze activiteiten in het distributiegebied. Onder het distributiegebied wordt verstaan het gebied waarbinnen de eigenaar van een drinkwaterbedrijf bevoegd en verplicht is tot levering van drinkwater aan consumenten of andere afnemers.⁴³

Distributiegebieden zijn aangewezen door de minister van Infrastructuur en Waterstaat. In Zuid-Holland gaat het om de distributiegebieden van Oasen, PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, Dunea en Evides. De aanwijzing heeft betrekking op het gehele grondgebied van aangewezen gemeenten of in een zeer beperkt aantal gevallen, delen daarvan.⁴⁴

Distributiegebieden vallen vrijwel altijd samen met de gebieden die zijn aangewezen als grondwaterbeschermingsgebieden. Het standpunt van Omgevingsdienst Haaglanden dat onder distributiegebieden grondwaterbeschermingsgebieden niet zijn begrepen is dus in beginsel niet juist.

De zienswijze van de Omgevingsdienst heeft ons wel aanleiding gegeven tot een aanscherping van de uitzondering van artikel 6. Deze zal alleen betrekking hebben op distributiegebieden. Alleen op die gebieden zijn de (eigenaren van) drinkwaterbedrijven wat betreft bovengenoemde zorg en taken aanspreekbaar.

De Omgevingsdienst stelt de vraag of de eigenaar van een drinkwaterbedrijf de werkzaamheden die in hun opdracht in een grondwaterbeschermingsgebied worden verricht altijd voldoende in de gaten houdt. Vraagtekens zijn in het bijzonder gezet bij werkzaamheden, zoals gestuurde boringen, in de bodem. Deze mogen de slecht-doorlatende lagen niet aantasten.

Wij zullen dit signaal van de Omgevingsdienst doorgeven aan de betrokken drinkwaterbedrijven en benadrukken dat in het kader van de door de eigenaar te verrichten zorgplicht voor hun distributiegebied overeenkomstig de Pmv2021 moet worden gehandeld. Deze zorg heeft ook betrekking op de door een drinkwaterbedrijf met derden aangegane rechtsbetrekkingen.⁴⁵ Een en ander zal met zoveel woorden in de toelichting worden aangegeven.

B3 Zie de reactie op 2.3.1, onder B2, van de zienswijze van Oasen.

B4 Een verbod is gegeven voor het bouwen, in gebruik nemen of gebruiken van gebouwen in waterwingebieden. Dit verbod is, anders dan in de Pmv het geval is, niet van toepassing op gebouwen in grondwaterbeschermingszones. Regulering van het bouwen en dergelijke van bouwwerken in deze grotere gebieden werd niet langer nodig geacht. Verondersteld werd dat alleen

⁴⁰ Artikel 3 van de Drinkwaterwet.

⁴¹ Artikel 7, eerste lid, onder a, en d, Drinkwaterwet.

⁴² Artikel 1, eerste lid, Drinkwaterwet.

⁴³ Artikel 1, eerste lid, Drinkwaterwet.

⁴⁴ Artikel 4, jo. bijlage 1, Drinkwaterregeling.

⁴⁵ Kamerstukken II 2006–2007, 30 895, nr. 3, p. 41.

regulering van bouwwerkzaamheden in grondwaterbeschermingszones vereist was. De risico's van (bouw) werkzaamheden kunnen voldoende worden gereguleerd via de regels voor bijvoorbeeld ingrepen in of aan de bodem en voor schadelijke stoffen. Deze vooronderstelling blijkt bij nader inzien niet juist. Via de regels voor het bouwen, in gebruik nemen of gebruik van gebouwen in grondwaterbeschermingszones kunnen bijvoorbeeld eisen worden gesteld aan de in gebouwen toe te passen materialen. Zo is het gebruik van zinken of koperen dakgoten in gebouwen onwenselijk. Daarom zal de Pmv2021, net als in de vigerende regelgeving voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning, van toepassing worden verklaard op het bouwen, in gebruik nemen of gebruik van gebouwen in grondwaterbeschermingszones. Deze handelingen zijn behoudens ontheffing verboden. Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden overeenkomstig de in de zienswijze gegeven wijze.

B5 De stelling van Omgevingsdienst Haaglanden dat slopen niet geregeld is, is in zijn algemeenheid onjuist. Regels zijn gegeven voor ingrepen aan of in de bodem. Daaronder wordt mede verstaan de verwijdering van een ondergronds(e) bouwwerk, installatie of constructie.⁴⁶ Regels zijn zowel gegeven voor ingrepen aan of in de bodem die de slecht-doorlatende eigenschappen van de bodem kunnen aantasten dan wel de bodem en het grondwater met schadelijke stoffen kunnen verontreinigen. De zienswijze van Omgevingsdienst Haaglanden geeft ons wel aanleiding tot een beperkte aanscherping. Niet voldoende duidelijk is dat de regeling voor het slopen ook betrekking heeft op bouwwerken, installaties en constructies waarin schadelijke stoffen aanwezig zijn en die door het slopen in de bodem en het grondwater terecht kunnen komen. De tekst van de Pmv2021 is op dit punt verduidelijkt. Zie verder de reactie op 2.3.1, onder B2, van de zienswijze van Oasen.

B6 Artikel 72 bevat regels voor een vaste installatie en leidingen met vaste en vloeibare schadelijke stoffen in grondwaterbeschermingszones. Deze regels zijn gesteld ter voorkoming en beperking van verontreiniging. Deze regels zijn niet gegeven ter bescherming van de slecht-doorlatende eigenschappen van de bodem. Daarop is artikel 75 jo. 36 Pmv2021 van toepassing: de regels voor ingrepen aan of in de bodem. De zienswijze van de Omgevingsdienst Haaglanden geeft ons aanleiding tot een aanpassing. Met deze aanpassing zal onder een ingreep aan of in de bodem worden verstaan een ingreep op ten minste 2,5 meter diepte. Daarmee wordt dus de vigerende rechtssituatie weer hersteld.

B7 De door de Omgevingsdienst Haaglanden geconstateerde dubbeling in bijlage 2 is terecht en dus verwijderd.

B8 Aan het verzoek van Omgevingsdienst Haaglanden is tegemoet gekomen.

B9 Aan dit verzoek van Omgevingsdienst Haaglanden is tegemoet gekomen.

C Redactioneel

C1 Redactionele opmerkingen zijn met in acht neming van de aanwijzingen voor de regelgeving verwerkt.

Gevolgen van de zienswijze van Omgevingsdienst Haaglanden voor het ontwerp van de Pmv2021

⁴⁶ Artikel 1, tweede lid, onder b, Pmv2021.

Inhoudelijk

De uitzondering voor drinkwaterbedrijven in artikel 6 Pmv2021 zal worden beperkt tot het distributiegebied van de betreffende drinkwaterbedrijven.

In artikel 71 Pmv2021 zal een verwijzing worden opgenomen naar artikel 28. Daarmee zijn de regels voor het bouwen in gebruik nemen of gebruik van gebouwen in waterwingebieden van overeenkomstige toepassing op deze activiteiten in grondwaterbeschermingszones.

De regels voor ingrepen aan of in de bodem worden in zijn algemeenheid gewijzigd. Onder zo'n ingreep wordt verstaan een ingreep aan of in de bodem vanaf een diepte van ten minste 2,5 meter. Dit is aangegeven in artikel 1, eerste lid, Pmv2021.

De regels voor ingrepen aan of in de bodem in boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden worden gewijzigd. In artikel 96, tweede lid, Pmv 2021 zal worden aangegeven dat het verbod van dergelijke ingrepen evenmin van toepassing is op de aanleg of het veranderen van een gat in zo'n zone of gebied onder de voorwaarde dat dit gat na gebruik weer wordt dichtgemaakt en de slecht-doorlatende eigenschappen van de bodem zoveel als mogelijk in de oorspronkelijke staat worden hersteld met een hiervoor geschikt product, zoals bentoniet, tenzij het gaat om:

- a. een gat afkomstig van een gestuurde boring, in welk geval drillgrout of dämmer moet worden toegepast;
- b. een sleuf, in welk geval de afgegraven grond moet worden teruggebracht dan wel grond met dezelfde slecht-doorlatende eigenschappen van de bodem voor de afgraving.

Een vergelijkbare bepaling zal worden gegeven in bijlage 1, derde en vierde kolom, onder C, onder C1.2, voorschrift 7, en in bijlage 2, derde kolom, onder B, onder B1, voorschrift 4.

Aan:

artikel 34, tweede lid, onder a,

bijlage 1, tweede kolom, onder B1,

bijlage 2, tweede kolom, onder A3,

wordt aan het eind van de tekst toegevoegd: "dan wel daarop of daarin terecht kunnen komen."

Artikel 96, tweede lid, onder b, en bijlage 1, derde en vierde kolom, onder C1.2, voorschrift 3, derde gedachtestreepje, komt te luiden: de plaatsing van een peilbuis of een sondering tot aan het zoetbrakgrensvlak.

In bijlage 2, onder B1, derde kolom, komen de voorschriften 1 en 2 te vervallen met vernummering van de overige onderdelen.

Redactioneel, voor zover deze inhoudelijk van betekenis

In artikel 1, tweede lid, onder f, is na het woordje 'drainage' toegevoegd: ', en door'

In artikel 2 is 'die gebieden' vervangen door 'die gebiedscategorieën'.

In bijlage 1, onder A1, derde en vierde kolom komt ', als bedoeld in het tweede lid,' te vervallen.

In bijlage 1, onder A8, derde en vierde kolom, wordt 'Abm' vervangen door 'Arm'.

Bijlage 1 onder A15, tweede kolom, is voor 'Abm; toegevoegd 'paragraaf 4.8.6'.

Toelichting

In de toelichting zal met zoveel woorden worden aangegeven dat de zorgplicht rustende op de eigenaar van een drinkwaterbedrijf ook betrekking heeft op de door het drinkwaterbedrijf aangegane rechtsbetrekkingen, zoals de opdrachtverlening tot het doen van bodemwerkzaamheden.

2.5.1 Zienswijze van LTO Noord

<p>Verzonden op 2 februari 2021</p>
<p>Samenvatting</p> <p><i>A Algemeen</i></p> <p>A1. LTN Noord onderschrijft de maatschappelijke en economische betekenis van de waterwinning voor de drinkwatervoorziening.</p> <p>A2 Er wordt van uitgegaan dat de voorgestelde verordening geen effect heeft op de bedrijfsvoering voor betrokken agrarische ondernemers.</p> <p>A3 Geen compensatie wordt in beginsel geboden aan ondernemers die in de nabijheid van een grondwaterbeschermingsgebied hun activiteiten uitoefenen en daarvoor geen vergoeding ontvangen.</p>
<p>Beantwoording</p> <p>A1 Behoeft geen beantwoording.</p> <p>A2. De Pmv2021 reguleert bepaalde activiteiten en wordt op onderdelen uitgebreid. Bepaalde activiteiten zullen ook door agrariërs niet mogen worden uitgeoefend. De Pmv2021 discrimineert op dit punt niet. Beperkingen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen blijven van toepassing.</p> <p>A3 De Pmv2021 kent op dit moment geen regeling voor externe werking of te wel verplichtingen die ook van toepassing zijn buiten grondwaterbeschermingsgebieden. De regeling voor schadevergoeding krachtens de Wet milieubeheer is niet van toepassing op activiteiten verricht buiten grondwaterbeschermingsgebieden.⁴⁷</p> <p>Voor zover wordt bedoeld op de vergoeding van schade vanwege de onttrekking van grondwater voor de agrarische bedrijfsvoering geldt een andere regeling. Deze is te vinden in de Omgevingsverordening Zuid-Holland.</p>
<p>Gevolgen van deze zienswijze voor het ontwerp van de Pmv2021</p> <p>Geen</p>

⁴⁷ Artikel 15.21 jo. 15.20 Wet milieubeheer.

2.6.1 Advies Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit

<p>Verzonden op 4 mei 2021</p> <p>Samenvatting</p> <p><i>A Algemeen</i></p> <p>A1 Gezond drinkwater is een levensvoorwaarde. Met het voor de winning van drinkwater gebruikte grondwater moet uiterst zorgvuldig en behoedzaam worden omgesprongen.</p> <p>A2 Gewezen wordt op het grote belang van de aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden, juist in deze tijd van veranderende weersomstandigheden. Daarom moet voortdurend worden gelet op de beschikbaarheid van voldoende water voor de drinkwatervoorziening. Dit is een taak voor de provincie en voor haar partners.</p> <p>A3 De zorgplicht is niet in overeenstemming met de Grondwaterrichtlijn, in het bijzonder artikel 6. Een hardere regeling is vereist, gebaseerd op het uitgangspunt: nee, tenzij.</p> <p>A4 De vraag wordt gesteld of in het kader van de aanpak van verontreinigingen, zoals van zeer zorgwekkende stoffen, via de lucht en op het oppervlaktewater ook voldoende wordt gelet op de gevolgen daarvan voor de kwaliteit van het grondwater. Deze kwaliteit kan worden beïnvloed door infiltratie van rivierwater.</p> <p>Ter illustratie wordt gewezen op de aanscherping van de gezondheidkundige grenswaarden voor PFAS in voedsel en op de toenemende concentratie van antropogene stoffen, zoals van medicijnen, in oppervlaktewater.</p> <p>A5 Gewezen wordt op de noodzaak om in het regionaal waterplan (programma) met kracht in te zetten op de kwaliteit en kwantiteit van het grondwater.</p> <p>A6 Is voldoende zicht op de voldoende afsluiting van putten in het verleden gebruikt voor de waterwinning?</p> <p>A7 Gelet moet worden op boringen in verband met warmtekrachtopslag en geothermie, zoals in het kader van de vergunningverlening, de exploitatie en de beëindiging.</p> <p>A8 Gewezen wordt op het grote belang van handhaving.</p>
<p>Beantwoording</p> <p><i>A Algemeen</i></p> <p>A1 Het standpunt dat zorgvuldig moet worden omgesprongen met de belangen van de drinkwaterwinning wordt door ons onderschreven. Dat wij bij de uitoefening van een bevoegdheid en de toepassing van een wettelijk voorschrift de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening hebben aan te merken als een dwingende reden van groot openbaar belang, is wettelijk vastgesteld. Daarin hebben wij met andere woorden geen keus.</p> <p>A2 De aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden is een wettelijke verplichting en vloeit voort uit de Kaderrichtlijn water en de Waterwet. De aanwijzing in het kader</p>

van de Pmv2021 vindt overigens alleen plaats met het oog op de bescherming van *de kwaliteit* van het in die gebieden aanwezige grondwater. Het borgen van de *kwantiteit* vindt langs andere wettelijke lijnen plaats, en in nauwe samenwerking met andere ‘waterpartners’, zoals het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat/Rijkswaterstaat en de waterschappen.

A3 Naleving van de Kaderrichtlijn water, de Grondwaterrichtlijn en de Richtlijn prioritare stoffen vindt plaats in het kader van het regionaal waterplan en in de toekomst van het regionale waterprogramma. Het regionaal waterplan (en dus ook het regionale waterprogramma) bevat de maatregelen en doelstellingen zoals aangegeven door de Provinciale Adviescommissie leefomgevingskwaliteit.⁴⁸ Tot de maatregelen behoren de provinciale regels voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in grondwaterbeschermingsgebieden. Het gaat onder meer om de maatregelen, bedoeld in artikel 6 van de Grondwaterrichtlijn. In de Omgevingsvisie is aangegeven dat de Pmv2021 tot die maatregelen behoort.

De zorgplicht voor grondwaterbeschermingsgebieden strekt niet specifiek ter uitvoering van artikel 6 van de Grondwaterrichtlijn. Daarin wordt voorzien door de specifiekere bepalingen van de Pmv2021, zoals die voor schadelijke stoffen. Deze verbieden het brengen op of in de bodem van schadelijke stoffen, behoudens ontheffing, in vooral waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones.

De zorgplicht is primair bedoeld als vangnet voor activiteiten die niet meer specifiek zijn gereguleerd.

Zie verder onze reactie op 2.3.2, onder A4, van de zienswijze van Dunea, over de strekking van de zorgplicht.

A4 De Pmv2021 is primair gericht op activiteiten op en in de bodem/het grondwater. De Pmv2021 bevat geen specifieke regels voor verontreinigingen afkomstig uit het oppervlaktewater en de atmosfeer. Aan de eventuele problemen daarvan voor het grondwater moet primair aandacht worden besteed in het regionaal waterprogramma. Dit kan eventueel noodzaken tot aanscherpingen van het provinciaal beleid dan wel de provinciale regelgeving. De aanscherpingen kunnen onder meer betrekking hebben op het infiltratiebeleid of op de vergunningverlening voor lozingen in de lucht of het water.

Overigens zijn veel verontreinigingen afkomstig uit bronnen waarop de provincie geografisch (andere provincies, andere landen) dan wel juridisch (medicijnen, afval) geen of maar zeer beperkte grip kan hebben. Een gecoördineerde Europese en landelijke aanpak is daarvoor vereist, welke bijvoorbeeld in het kader van de Kaderrichtlijn water en de Nationale Omgevingsvisie kan plaatsvinden. Dat neemt uiteraard niet weg dat wij de problemen van dergelijke bronnen, bij voorkeur in samenwerking met bestuursorganen van andere overheidslichamen (gemeenten, provincies en/of waterschappen) onder de aandacht kunnen en zullen brengen van verantwoordelijke bestuursorganen.

Zie verder onze reactie op 2.3.1, onder B14, van de zienswijze van Oasen.

A5 Ook in het kader van de vaststelling van het regionaal waterprogramma is de Drinkwaterwet op bestuursorganen van de provincie van toepassing. Dit betekent dat wij bij de uitoefening van dit wettelijk voorgeschreven programma de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening hebben aan te merken als een dwingende reden van groot openbaar belang.

A6 Geen bijzonder toezicht wordt door ons uitgeoefend op de afsluiting van de vroegere waterwinputten. Dat is naar ons oordeel ook niet nodig. Op de eigenaar van een drinkwaterbedrijf

⁴⁸ Artikel 4.11, eerste lid, Waterbesluit.

rust de zorg voor een voldoende en duurzame uitvoering van de openbare drinkwatervoorziening binnen zijn distributiegebied.⁴⁹ Daarnaast heeft deze eigenaar onder meer tot taak de kwaliteit en de duurzaamheid van het productieproces te verzekeren. In verband daarmee rust op die eigenaar de verplichting bij te dragen aan de bescherming van de bronnen van drinkwatervoorziening in het distributiegebied tegen verontreiniging.⁵⁰ Onder die verplichting is ook een voldoende afdichting van putten voor vroegere waterwinning begrepen.

A7 Bodemenergiesystemen en mijnbouwactiviteiten, waaronder geothermie is begrepen, zijn nergens toegestaan in grondwaterbeschermingsgebieden.

A8 in het kader van de Nota VTH (vergunningverlening, toezicht en handhaving) zal specifiek aandacht worden besteed uit aspecten van uitvoering en handhaving van de Pmv2021.

Gevolgen van deze zienswijze voor het ontwerp van de Pmv2021

Geen

---

⁴⁹ Artikel 3 Drinkwaterwet.

⁵⁰ Artikel 1 Drinkwaterwet.

Hoofdstuk 3: Nota van Wijzigingen

A. Inleiding

De ingediende zienswijzen, tezamen met redactionele en inhoudelijke verbeteringen, hebben geleid tot diverse wijzigingen ten opzichte van het ontwerp en de toelichting. De meest belangrijke worden in deze nota van wijzigingen nog eens samengevat. Daarnaast is een aantal andere wijzigingen aangebracht. De belangrijke worden eveneens beschreven.

B. Pmv2021: artikelen

1. In artikel 1, eerste lid, wordt toegevoegd:
“ingreep aan of in de bodem: een ingreep op een diepte van ten minste 2,5 meter;”
2. In artikel 2, laatste zinsnede, worden “die gebieden” vervangen door “die gebiedscategorieën”.
3. In artikel 4, tweede lid, wordt “draagt zorg” vervangen door “kan zorgdragen” en wordt de tekst vanaf “grondwaterbeschermingsgebied waarbij de keus van welke gebiedscategorieën, bedoeld in artikel 2, van het grondwaterbeschermingsgebied de begrenzing wordt aangeduid, wordt overgelaten aan het drinkwaterbedrijf.” vervangen door “boringsvrije zone en een gebied voor aanvullende strategische voorraden”.
4. Artikel 4, zesde lid, vervalt.
5. In artikel 5, eerste lid, zijn in de omschrijving wat in ieder geval een schadelijke stof is en onder vernummering van de overige onderdelen, de volgende aantal categorieën toegevoegd:
“
h. persistente, organische en verontreinigende stoffen: de in bijlage I tot en met IV van Verordening 2019/1021⁵¹ vermelde stoffen;
j. zeer zorgwekkende stoffen als bedoeld in artikel 76, eerste lid, onder e, van verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PbEU 2007, L 136/30);
k. zzs: stofcategorie als bedoeld in artikel 1.1, tweede lid, van het Activiteitenbesluit;
l. opkomende stoffen: stoffen en mengsels als bedoeld in artikel 13, eerste lid, onder b, Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009;
m. bodembedreigende stoffen en mengsels anders dan die vermeld in meststoffen.
“

Voor een deel houdt deze uitbreiding verband met onze reactie op 2.3.1, onder B1, van de zienswijze van Oasen en voor een ander deel met nader verkregen inzicht. Het gaat in deze opsomming steeds om stoffen met eigenschappen die op grond van internationale, Europese of landelijke wetgeving als (gezondheids- of anderszins) schadelijk moeten worden beschouwd.

Overigens gaat het vaak om stoffen die onder meerdere van de omschrijvingen vallen. In de toelichting zal nader worden ingegaan op deze uitbreiding.

6. In artikel 6 wordt na “openbare drinkwatervoorziening” toegevoegd “in haar distributiegebied”.
7. In artikel 7, tweede lid, wordt, onder vernummering van het tweede tot derde lid, een nieuw lid ingevoegd, luidende:

“

Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in een grondwaterbeschermingsgebied kan worden geschaad, treft alle maatregelen die redelijkerwijs van deze persoon kunnen worden gevegd teneinde die schade te voorkomen, dan wel indien die schade zich voordoet, deze zoveel mogelijk te beperken en de gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

”

8. In artikel 27, derde lid, eerste volzin wordt na “van niet-relevante omvang” toegevoegd “mits door de initiatiefnemer aangetoond kan worden dat het risico van verontreiniging van grondwater door die uitbreiding niet toeneemt”.

In artikel 27, derde lid, tweede volzin wordt na “niet-relevant is” toegevoegd “en het risico niet toeneemt”.

9. In bijlage 1, onder B3, derde en vierde kolom, voorschrift 2, eerste volzin wordt na “van niet-relevante omvang” toegevoegd “mits door de houder van de inrichting aangetoond kan worden dat het risico van verontreiniging van grondwater door die uitbreiding niet toeneemt”.

In bijlage 1, onder B3, derde en vierde kolom, voorschrift 2, eerste volzin, wordt na “niet-relevant is” toegevoegd “en het risico niet toeneemt”.

10. In artikel 33, derde lid, wordt na onderdeel b, en onder vernummering van de onderdelen c tot en met f tot d tot en met g, een onderdeel c toegevoegd luidende:

|”

een lozing van regenwater afkomstig van daken samengesteld uit materiaal waaruit schadelijke stoffen niet kunnen uitloggen;

”

11. Artikel 34, tweede lid, onder a, bijlage 1, tweede kolom, onder B1, en bijlage 2, tweede kolom, onder A3, komen te luiden:

“

een ingreep aan of in de bodem waarbij schadelijke vaste en vloeibare stoffen worden gebruikt, op of in de bodem worden gebracht dan wel daarop of daarin terecht kunnen komen;

”

12. In artikel 36, tweede lid, eerste volzin wordt na “is” toegevoegd “in ieder geval” en vervalt “, voor zover dit graven niet plaatsvindt in een bodemlaag met slecht-doorlatende eigenschappen”.

13. Artikel 37, onder b, komt te luiden:

“
 artikel 27, eerste lid met betrekking tot de uitbreiding van een camping, een ander recreatieterrein, een begraafplaats of een terrein voor de uitstrooiing van as;
 ”

14. In artikel 71 wordt na “openstaat,” ingevoegd “28”.

15. Artikel 96 komt te luiden als volgt:

“
Artikel 96
 1. Artikel 36 is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat het verbod, bedoeld in het eerste lid, niet van toepassing is, indien
 a. ten minste veertien dagen voor aanvang melding is gedaan aan gedeputeerde staten, en
 b. voldaan is aan de voorschriften, bedoeld in bijlage 2, onder B, voor die activiteit gestelde voorschriften.
 2. Artikel 36, eerste lid, is evenmin van toepassing op:
 a. een ingreep aan of in de bodem tot een diepte van 4 meter;
 b. de aanleg en het veranderen van een gat onder de voorwaarde dat dit gat na gebruik weer wordt dichtgemaakt en de slecht-doorlatende eigenschappen zoveel als mogelijk in de oorspronkelijke staat worden hersteld met een hiervoor geschikt product, zoals bentoniet, tenzij het gaat om een gat afkomstig van een gestuurde boring, in welk geval drillgrout of dämmer moet worden toegepast;
 c. de plaatsing van een peilbuis of een sondering tot aan het zoetbrakgrensvlak;
 d. een ingreep waarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Ontgrondingenwet is verleend.
 ”

16. Artikel 102 en 103, onder vernummering van de artikelen 102 tot en met 107, tot 104 tot en met 109, komen te luiden als volgt.

“
Artikel 102
 Deze verordening treedt wat betreft de regels voor de toepassing van grond of baggerspecie in een grondwaterbeschermingsgebied voor de waterschappen, in de uitoefening van de waterstaatkundige verzorging van een grondwaterbeschermingsgebied in hun distributiegebied, in werking op een bij gedeputeerde staten vast te stellen tijdstip.

Artikel 103
 De verplichting op grond waarvan het waterschapsbestuur moet hebben voldaan aan het in artikel 6.36 van de Omgevingsverordening Zuid-Holland bedoelde, treedt, indien deze verplichting betrekking heeft op een aan te wijzen gebied voor aanvullende strategische voorraden, in werking op een bij gedeputeerde staten te bepalen tijdstip.
 ”

17. In bijlage 1, onder A3. A5, A6, A8 en A13 derde kolom, en in bijlage 1, onder A, derde en vierde kolom, wordt een tweede volzin toegevoegd luidende:

“

Een lekbak in de buitenlucht is tegen inregenen beschermd.

”

18. In bijlage 1, onder A5, komen de voorschriften 5 en 6 te vervallen.
19. In bijlage 1, onder B1, derde en vierde kolom, voorschriften 4 en 6, en in bijlage 2, onder A3, derde kolom, voorschriften 3 en 5, wordt “bodembedreigende” vervangen door “schadelijke”.
20. In bijlage 1, onder C 1.2, derde en vierde kolom, voorschrift 3, komt de tekst na het laatste gedachtestreepje te luiden:

“

de plaatsing van een peilbuis of een sondering tot aan het zoetbrakgrensvlak.

”

21. In bijlage 1, onder C 1.2, derde en vierde kolom, komt voorschrift 7 te luiden:

“

Na afronding van de werkzaamheden worden slecht doorlatende bodemlagen zoveel als mogelijk in de oorspronkelijke staat hersteld met een hiervoor geschikt product, zoals bentoniet, tenzij het gaat om:

- a. een gat afkomstig van een gestuurde boring, in welk geval drillgrout of dämmer moet worden toegepast;
- b. een sleuf, in welk geval de afgegraven grond moet worden teruggebracht dan wel grond wordt toegepast met dezelfde slecht-doorlaatbare eigenschappen.

”

22. In bijlage 2, onder B1, derde kolom, vervallen, onder de vernumming van de voorschriften 3 tot en met 6 tot 1 tot en met 4, de voorschriften 1 en 2.
23. In bijlage 2, onder B1, derde kolom, komt voorschrift 4 (nieuw) te luiden:

“

Na afronding van de werkzaamheden worden slecht doorlatende bodemlagen zoveel als mogelijk in de oorspronkelijke staat hersteld met een hiervoor geschikt product, zoals bentoniet, tenzij het gaat om:

- a. een gat afkomstig van een gestuurde boring, in welk geval drillgrout of dämmer moet worden toegepast;
- b. een sleuf, in welk geval de afgegraven grond moet worden teruggebracht dan wel grond wordt toegepast met dezelfde slecht-doorlatende eigenschappen.

“

C. Pmv2021: redactioneel

1. In artikel 1, tweede lid, onder f, is na het woordje “drainage” toegevoegd: “, en door”
2. In bijlage 1, onder A1, derde en vierde kolom komt “, als bedoeld in het tweede lid,” te vervallen.

3. In bijlage 1, onder A8, derde en vierde kolom, wordt “Abm” vervangen door “Arm”.
4. Bijlage 1 onder A15, tweede kolom, is voor “Abm” toegevoegd “paragraaf 4.8.6”.

D. Pmv2021: toelichting

In de toelichting zijn (aanvullende) teksten opgenomen over de volgende onderwerpen.

1. Met zoveel woorden is aangegeven dat de zorgplicht rustende op de eigenaar van een drinkwaterbedrijf ook betrekking heeft op de door het drinkwaterbedrijf aangegane rechtsbetrekkingen, zoals de opdrachtverlening tot het doen van bodemwerkzaamheden.
2. Ingegaan is op de nadere uitwerking van het begrip schadelijke stoffen.
3. Ingegaan is op de schadelijke invloed van thermische verontreiniging op de kwantiteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.
4. Melding is gemaakt van het rapport getiteld “Risico-analyse bij wegen en parkeerterreinen in beschermingszones van waterwingebieden in Zuid-Holland”. Zo’n risicoanalyse kan onder meer worden toegepast in het kader van de besluitvorming voor een verlening van een ontheffing voor de aanleg of uitbreiding van een weg in een waterwingebied. De resultaten van een juiste toepassing van deze risicoanalyse kunnen worden gezien als de nodige kennis die door ons moet worden vergaard omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.⁵²
5. Ingegaan is op de vraag hoe kan worden vastgesteld waar zoetbrakgrensvlak is gelegen.
6. Ook anderszins zijn allerlei andere technische of redactionele wijzigingen en verduidelijkingen aangebracht.

---

⁵² Artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht.